

รายงานการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
A DEVELOPMENT OF ONLINE LEARNING FORMAT
IN THE AGE OF THE NEW NORMAL LIFE

พระครูศรีปริยัติวิธาน

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ 2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ 3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 5. เพื่อนำเสนอรูปแบบการศึกษาออนไลน์ที่เหมาะสมในยุควิถีชีวิตใหม่

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยจำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance-ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาด้านสื่อการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านผู้สอน ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน และปัญหาด้านความร่วมมือตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การพัฒนาสื่อการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การประเมินผลการเรียน การให้ความร่วมมือ การพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาผู้สอน ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ไม่แตกต่างกัน

5. รูปแบบการศึกษาออนไลน์ที่เหมาะสมในยุควิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 1. การพัฒนาผู้สอน คือ การเตรียมตัวสอน ความตรงต่อเวลา เทคนิคการสอน ทักษะการใช้อุปกรณ์การสอน และทักษะการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจ 2. การพัฒนาสื่อการสอน คือ จัดหาเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ทันสมัย พัฒนาห้องสนทนา (Chatroom) การจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และการพัฒนาช่องทางสื่อสาร 3. การพัฒนาผู้เรียน คือ ความตั้งใจและการมีสมาธิในการเรียน ทักษะการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียน และปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน 4. การพัฒนาการประเมินผลการเรียน คือ การมอบหมายงาน การติดตามการส่งงาน การสร้างตัวชี้วัดในการให้คะแนน และความเป็นธรรมและความถูกต้องในการประเมิน

คำสำคัญ : 1.การศึกษาออนไลน์ 2.ความร่วมมือ 3.การประเมินผลการเรียน 4.เทคนิคการสอน

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1. to study the problems and obstacles of online learning in the age of the new normal life; 2. to study the ways to develop the model of online learning in the age of the new normal life; 3. to compare the opinions of respondents regarding problems and obstacles of online learning in the age of the new normal life classified by personal information; 4. to compare the opinions of respondents regarding the ways to develop the model of online learning in the age of the new normal life classified by personal information; and 5. to propose the appropriate model of online learning in the age of the new normal life. The samples used in this study were 183 personnel in Mahamakut Buddhist University. The instrument used to collect data was a research questionnaire. Statistics used in this research consisted of Percentage, Mean and Standard Deviation, T-test and Analysis of Variance-ANOVA.

The research results were found that:

1. The problems and obstacles of online learning in the age of the new normal life, in total, were at moderate level. In particular, problems about instruction media had the highest mean value, followed by problems about learners, problems about instructors, problems about learning evaluation, and problems about cooperation respectively.

2. The ways to develop online learning in the age of the new normal life, in total, were at high level. In particular, development of instruction media had the highest mean value, followed by learning evaluation, cooperation, development of learners, and development of instructors respectively.

3. The opinions of respondents regarding the problems and obstacles of online learning in the age of the new normal life were not different.

4. The opinions of respondents regarding the ways to develop online learning in the age of the new normal life were not different.

5. The model of online learning in the age of the new normal life consisted of 1. Development of instructor which consisted of teaching preparation, punctuality, teaching technic, skills in using teaching instrument, and skills in persuasion and motivation; 2. Development of instrument media which consisted of arrangement of up-to-date teaching instruments, development of chatroom, arrangement of high speed internet, and development of communication channel; 3. Development of learners which consisted of cultivating intention and concentration in learning, skills

in using learning instruments, interaction with classmates, and interaction with instructors; and 4. Development of learning evaluation which consisted of work assignment, following up assignment, building indicators for grading, and fairness and rightness in evaluation.

Keywords : 1. Online learning 2. cooperation 3. learning evaluation 4. teaching technique

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ซ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	3
1.6 ขอบเขตการวิจัย	4
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาออนไลน์	6
2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (E-learning)	8
2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	10
2.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์	11
2.5 ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบ E-learning	12
2.6 การจัดการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	14
2.7 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเดิม	15
2.8 สภาพพื้นที่ทำวิจัย	19
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.10 สรุปกรอบแนวความคิด	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	27
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	27
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	28
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	29
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	31
4.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่	33
4.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่	37
4.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	44
4.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	48
4.6 ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์	53
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	55
5.1 สรุปผลการวิจัย	55
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	59
5.3 การพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่	60
5.4 ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย	65
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์งานวิจัย	70
ผลการตรวจหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item Objective Index: IOC)	73
ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha)	77
ประวัตินักวิจัย	81

สารบัญรูปภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	26
ภาพที่ 5.1	รูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่	61

สารบัญตาราง

ตารางที่ 4.1	ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	31
ตารางที่ 4.2	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่โดยรวมและรายด้าน	33
ตารางที่ 4.3	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านผู้สอน	33
ตารางที่ 4.4	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านสื่อการสอน	34
ตารางที่ 4.5	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านผู้เรียน	34
ตารางที่ 4.6	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านด้านการประเมินผลการเรียน	35
ตารางที่ 4.7	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านความร่วมมือ	35
ตารางที่ 4.8	แสดงความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ	36
ตารางที่ 4.9	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่โดยรวมและรายด้าน	37
ตารางที่ 4.10	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านการพัฒนาผู้สอน	38
ตารางที่ 4.11	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านการพัฒนาสื่อการสอน	39
ตารางที่ 4.12	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน	40
ตารางที่ 4.13	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านการพัฒนาการประเมินผลการเรียน	41
ตารางที่ 4.14	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านการให้ความร่วมมือ	42
ตารางที่ 4.15	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่	43
ตารางที่ 4.16	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามเพศ	44
ตารางที่ 4.17	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามอายุ	44
ตารางที่ 4.18	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามสถานภาพการสมรส	45
ตารางที่ 4.19	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามระดับการศึกษา	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามอาชีพ	47
ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์จำแนกตามเพศ	48
ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์จำแนกตามอายุ	49
ตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์จำแนกตามสถานภาพการสมรส	50
ตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์จำแนกตามระดับการศึกษา	51
ตารางที่ 4.25 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	52
ตารางที่ 4.26 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์	53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนออนไลน์หรือ E-Learning เป็นนวัตกรรมที่สถาบันการศึกษา หน่วยงาน และองค์กรทุกระดับชั้นสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการถ่ายทอดความรู้ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ระบบการเรียนออนไลน์ปัจจุบันมีความทันสมัยมากกว่าเดิม เป็นการเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านมัลติมีเดียบนเว็บ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงของข้อมูลที่เป็นข้อความ ภาพนิ่ง เสียง กราฟิก วิดีโอ และภาพเคลื่อนไหว ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ และทุกเวลา ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน สามารถเป็นผู้ควบคุมการเรียนของตนเองได้ ช่วยส่งเสริมการเรียนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (อนุชา สะเล็ม ,2560) การศึกษาผ่านระบบออนไลน์หรือการศึกษาทางอินเทอร์เน็ตได้กลายมาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่สำคัญในยุคแห่งการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 เพื่อชดเชยการเรียนในชั้นเรียนตามปกติ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดต่อมากกว่า พระครูศรีปริยัติวิธาน (2560) กล่าวว่า โรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้สร้างความวิตกกังวล ความเครียดและความตื่นตระหนกแก่ชาวโลกอย่างมาก เนื่องจากเป็นไวรัสที่ทำลายระบบการทำงานของปอด เป็นเหตุให้บุคคลที่อ่อนแอสามารถเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว วิธีการป้องกันก็ค่อนข้างยากลำบาก เนื่องจากสามารถแพร่ระบาดผ่านการจาม การไอ และการสัมผัส จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้หลักอริยสัจ 4 ในการศึกษาและหาวิธีการป้องกัน ซึ่งหลักอริยสัจ 4 คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา (ทุกข์) การหาสาเหตุของปัญหา (สมุทัย) การกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา (นิโรธ) และการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่นำไปสู่การแก้ปัญหา (มรรค) ดังนั้น การศึกษาออนไลน์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด – 19 ได้ โดยการเว้นระยะห่างทางสังคม ไม่ชุมนุมหรือจัดกิจกรรมร่วมกัน ไม่ใกล้ชิดหรือสัมผัสผู้คน อันเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค มีการสวมหน้ากากอนามัย ทำความสะอาดมือบ่อย ๆ และใช้แอลกอฮอล์หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโควิด-19 การเรียนออนไลน์จะสามารถช่วยลดความใกล้ชิดและการพบผู้อื่น ช่วยทำให้เกิดการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ซึ่งสามารถช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้

การศึกษาออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างมากในต่างประเทศ เนื่องจากสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในวัยทำงานได้เป็นอย่างดี โดยผู้เรียนสามารถทำงานและศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และวุฒิการศึกษาได้ในเวลาเดียวกัน ถือเป็นโอกาสให้มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดชีวิต ในประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการได้เคยรับรองการเรียนแบบออนไลน์หรือการศึกษาทางไกลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตตั้งแต่ปี 2549 ทำให้การศึกษาออนไลน์มีความเจริญเติบโตมาโดยลำดับเป็นหนึ่งเท่าตัว ทั้งนี้ การศึกษาออนไลน์จะช่วยประหยัดเวลา ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียน และสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการและถ่ายทอดความรู้สู่นักศึกษาได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมแห่งการ

เรียนรู้ เป็นการเสริมสร้างกลไกให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและทางเลือกในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน และอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายจะนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

สื่อออนไลน์ เป็นสื่อที่มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยการเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันสื่อเหล่านี้ได้ก้าวเข้ามามีบทบาทต่อทุกแวดวงอาชีพ และแทรกซึมในชีวิตประจำวันของคนแทบทุกคน คนส่วนใหญ่ใช้สื่อออนไลน์ตลอดเวลา ทั้งในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การสนทนาโต้ตอบ และการส่งข้อมูล รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อชีวิตของคนยุคปัจจุบันนี้มากที่สุด (เมธาวิ จำเนียร และกรกฎ จำเนียร ,2561) อาจกล่าวได้ว่า สังคมมนุษย์ไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงการใช้สื่อออนไลน์ได้ คนที่ไม่มีความรู้เรื่องการใช้สื่อออนไลน์อาจเป็นคนที่ยกย่อง ไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การศึกษาออนไลน์จะช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ทั่วทุกมุมโลก ที่สำคัญที่สุด เป็นการเว้นระยะห่างทางสังคม ห่างไกลจากผู้คน ไม่ชุมนุมหรือรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรม ซึ่งเป็นวิธีการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพการณ์ปัจจุบันที่เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้การศึกษาออนไลน์มีความจำเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่หวาดวิตกว่าหากมีการจัดการเรียนการสอนตามปกติจะทำให้มีการระบาดของโรคมามากขึ้น สถาบันการศึกษาจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบ และผู้สอนจะต้องสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียน ดังที่สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2556) กล่าวว่า การปรับกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนนับเป็นความท้าทายของผู้สอนอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม การใช้ระบบการศึกษาออนไลน์ในสถาบันการศึกษาถือเป็นรูปแบบการศึกษาแบบใหม่ที่เพิ่งนำมาประยุกต์ใช้ในแทบทุกสถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา นับตั้งแต่เกิดการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 เป็นต้นมา สถานศึกษาบางแห่งอาจมีความพร้อมและบางแห่งอาจไม่มีความพร้อมหรือมีปัญหาด้านผู้สอน ปัญหาด้านสื่อการสอน ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน และปัญหาด้านความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์เพื่อนำเสนอรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุควิถีชีวิตใหม่ ซึ่งมีวิถีการดำรงชีวิตที่แตกต่างไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้น ผู้วิจัย จึงได้สนใจศึกษาการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ New Normal

1.2 ปัญหาวิจัย

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ เป็นอย่างไร
2. แนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ เป็นอย่างไร
3. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างไร

4. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลเป็นอย่างไร
5. รูปแบบการศึกษาออนไลน์ที่เหมาะสมในยุควิถีชีวิตใหม่ เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
5. เพื่อนำเสนอการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดต่อสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ที่แตกต่างกัน
2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดต่อแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ที่แตกต่างกัน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาออนไลน์ หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาผ่านระบบอินเทอร์เน็ตโดยไม่ต้องไปเรียนในสถานศึกษาตามปกติ

บุคลากร หมายถึง ผู้บริหาร อาจารย์และพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธร

ปัญหาด้านผู้สอน หมายถึง ปัญหาของผู้สอนด้านการเตรียมตัว ความตรงต่อเวลา ความเชี่ยวชาญในการใช้วัสดุอุปกรณ์และปัญหาด้านการสื่อสาร

ปัญหาด้านสื่อการสอน หมายถึง ปัญหาด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยี ปัญหาด้านห้องสนทนา (Chatroom) ปัญหาด้านอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร และปัญหาด้านการโพสต์ข้อความ

ปัญหาด้านผู้เรียน หมายถึง ปัญหาด้านความตั้งใจในการเรียน ปัญหาด้านการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์ ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ และปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับครูหรืออาจารย์ผู้สอน

ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน หมายถึง ปัญหาด้านการมอบหมายงาน การส่งงานหรือรายงาน การให้คะแนนไม่เป็นธรรม และปัญหาด้านวิธีการประเมิน

ปัญหาด้านความร่วมมือ หมายถึง ปัญหาด้านความร่วมมือจากคนในครอบครัว ความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน และปัญหาด้านความร่วมมือจากครูผู้สอน

แนวทางการพัฒนาครูหรืออาจารย์ผู้สอน หมายถึง การเตรียมความพร้อมด้านวิชาการ หรือการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม การปฏิบัติตามกฎกติกาและสอนให้ตรงเวลา การฝึกฝนเทคนิคการ ถ่ายทอดให้มีประสิทธิภาพ มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ และควรมีทักษะในการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน

แนวทางพัฒนาสื่อการสอน หมายถึง การจัดหาเครื่องมือหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย การ พัฒนาห้องสนทนา (Chatroom) การจัดการระบบอินเทอร์เน็ตให้เสถียรและมีประสิทธิภาพ และการ พัฒนาช่องทางการสื่อสารให้สามารถโพสต์และส่งข้อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียน มีจิตใจเป็นสมาธิ ค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม มีการพัฒนาทักษะในการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ เพื่อนนักเรียน แสดงความคิดเห็นและสนทนาโต้ตอบอย่างสร้างสรรค์ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับ ครูผู้สอน

แนวทางการประเมินผลการเรียน หมายถึง รูปแบบการประเมินผลการเรียนที่เหมาะสม เช่น การมอบหมายงานให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถานการณ์ มีการกำหนดวัน เวลาในการส่งงานที่มอบหมายอย่างชัดเจนหรือมีความยืดหยุ่นตามที่เห็นสมควร มีการให้คะแนน อย่างเป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ มีการประเมินอย่างเป็นธรรมและตามความเป็นจริง

การให้ความร่วมมือ หมายถึง การที่ครอบครัว คนในครอบครัว เพื่อน ๆ ให้ความร่วมมือ และครูผู้สอนให้ความร่วมมือเอาใจใส่ดูแลการเรียนของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

ยุควิถีชีวิตใหม่ New Normal หมายถึง ความปกติใหม่ หรือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ แตกต่างจากเดิม หรือแตกต่างจากอดีตที่ผ่านมา ซึ่งผู้คนจะต้องมีมาตรการป้องกันและหลีกเลี่ยงโรค ระบาด เช่น การสวมหน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างทางสังคม และการทำความสะอาดร่างกาย เป็นต้น

1.6 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่บุคลากรประกอบด้วย อาจารย์ พนักงาน และ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธร ในปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีจำนวน 512 ผู้วิจัยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ในการคำนวณ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 225 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามจำนวน 225 ฉบับ และได้รับกลับมา 183 ฉบับ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาได้แก่การพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยใน 5 ด้าน คือ 1. การพัฒนาผู้สอน 2. การพัฒนาสื่อการ สอน 3. การพัฒนาผู้เรียน 4. การประเมินผลการเรียน และ 5. การให้ความร่วมมือ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการทำวิจัยในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 จนถึงวันที่ 30 พฤษภาคม 2565

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
2. ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
3. นำเสนอรูปแบบการศึกษาออนไลน์ที่เหมาะสมในยุควิถีชีวิตใหม่

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและรวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาออนไลน์ และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากหนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความวิจัย บทความทางวิชาการ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาออนไลน์
- 2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (E-Learning)
- 2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์
- 2.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์
- 2.5 ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบ E-learning
- 2.6 การจัดการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน
- 2.7 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเดิม
- 2.8 สภาพพื้นที่ทำวิจัย
- 2.9 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.10 สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาออนไลน์

Barbour และ Plough (2009) กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบันมีการนำคอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้ถ่ายทอดมาเป็นผู้ออกแบบการศึกษา การนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการเรียนการสอนสามารถช่วยส่งเสริมเครือข่ายสังคมระหว่างผู้เรียนและส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนให้กับผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนกับผู้สอนมีการสื่อสารระหว่างกันมากขึ้น ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่และเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

ทิตนา แชมณี (2547) กล่าวว่า การเรียนออนไลน์เป็นรูปแบบการเรียนที่เข้าถึงผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนตามปกติในชั้นเรียนที่ต้องเข้าห้องเรียนตามเวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการเตรียมเนื้อหาสาระ บรรยาย บอกเล่า เพื่อให้ผู้เรียนจำนวนมากสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระไปพร้อม ๆ กัน ในเวลาอันจำกัด

ชินนทร์ ตั้งพานทอง (2560) กล่าวว่า สำหรับการเรียนออนไลน์ ผู้เรียนจะสามารถเลือกเรียนได้ด้วยตนเอง สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว สะดวกสบายและทันทีที่ต้องการผ่านโลกอินเทอร์เน็ต แต่หากเป็นการเรียนตามปกติจะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้เฉพาะจากหนังสือ ตำรา และเอกสารที่ผู้สอนนำเสนอ และถูกจำกัดการสื่อสารเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น โดย

ภาพรวม การเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในด้านเวลา มีความเป็นส่วนตัวสูง สามารถเข้าถึงข้อมูลจำนวนมากโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อย

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545) กล่าวว่า การศึกษาออนไลน์หมายถึงการเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศสำหรับการสอนหรือการอบรม ซึ่งใช้การนำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพนิ่ง ผสมผสานกับภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง ผ่านระบบเทคโนโลยีในการถ่ายทอดเนื้อหา โดยได้จำแนกรูปแบบการนำ E-learning มาใช้ในการสอนสามลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 เป็นสื่อเสริม (Supplementary) เป็นการศึกษาออนไลน์ที่ไม่ได้นำมาเป็นสื่อหลักในการเรียนการสอน เช่น เอกสารประกอบการสอน วิดีทัศน์ คลิปวีดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง เป็นต้น ซึ่งเท่ากับผู้สอนต้องการหาทางเลือกใหม่ให้กับผู้เรียนเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์เท่านั้น

ลักษณะที่ 2 เป็นสื่อเติม (Complementary) เป็นการใช้สื่อออนไลน์ในลักษณะเพิ่มเติมจากวิธีการเรียนการสอนในลักษณะอื่น ๆ เช่นการออกแบบหรือแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมจาก E-learning โดยทั่วไปผู้สอนจะตั้งวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากสื่อออนไลน์

ลักษณะที่ 3 เป็นสื่อหลัก (Comprehensive Replacement) เป็นการใช้สื่อออนไลน์ในลักษณะแทนที่การบรรยายในห้องเรียน ผู้เรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาออนไลน์ทั้งหมด ซึ่งปัจจุบันถูกนำมาใช้ เป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บนพื้นฐานของแนวคิดที่ว่า มัลติมีเดีย สามารถช่วยถ่ายทอดเนื้อหาของวิชาการเรียนได้ใกล้เคียงกับการสอนจริงของครู

กฤษณา สิกขมาน (2554) กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์เป็นรูปแบบการจัดการเรียนที่ออกแบบมาอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการเรียนอย่างชัดเจน มีการจัดการเรียนตามหลักทฤษฎีทางการศึกษา มีการถ่ายทอดความรู้ และนำเนื้อหาบรรยายพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการถ่ายทอดกลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเรียน

ปัทมา นพรัตน์ (2548) กล่าวว่า การเรียนออนไลน์ เป็นการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) หรือ อินทราเน็ต (Intranet) ด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตามความรู้ความสามารถของตนเอง โดยเนื้อหาที่เรียนจะประกอบด้วยภาพ เสียง วิดีโอ และมัลติมีเดียอื่น ๆ ผู้สอน ผู้เรียน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนสามารถติดต่อ สื่อสาร สนทนาโต้ตอบ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกันการเรียนในชั้นเรียนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้และติดต่อสื่อสารเช่น Email, Web-board, Chat, Line และ Social Network ทุกคนสามารถเรียนออนไลน์ได้ทุกเวลาและสถานที่

สันติ วิจักรขณาลัญณ์ (2547) กล่าวว่า การเรียนออนไลน์เป็นรูปแบบการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นพื้นฐาน (Technology-based Learning) โดยมีการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ทั้งนี้รูปแบบการเรียนอาจมีโครงสร้างหรือไม่มีโครงสร้างก็ได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 10) ได้กำหนดมาตรฐานสำหรับสถาบันการศึกษาที่จะจัดการเรียนการสอนทางไกลที่ใช้เครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการจัดการเรียนการสอน

อิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ต้องมียังประกอบด้วยต่อไปนี้ 1. โฮมเพจ (Homepage) 2. การนำเสนอเนื้อหาสาระ 3. แหล่งทรัพยากร 4. แหล่งสืบค้นความรู้จากภายนอก 5. ห้องปฏิบัติการทางอิเล็กทรอนิกส์ 6. ศูนย์สื่อโสตทัศน 7. การประเมิน 8. ป้ายประกาศ 9. ห้องสนทนา 10. การสื่อสารไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ 11. คำถามพบบ่อย 12. ข้อมูลส่วนบุคคล

สามมิติ สุขบรรจง (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียน e-learning รายวิชา การแสดงและสื่อ โดยประเมินประสิทธิภาพบทเรียนพบว่า การนำเสนอบทเรียนในลักษณะออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีอิสระต่อการเรียนของตนเอง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนต้องการ ซึ่งผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสื่ออยู่ในเกณฑ์ระดับมาก กล่าวคือ บทเรียน e-learning รายวิชา การแสดงและสื่อ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ทุกด้าน

Liaw (2008) ได้ศึกษาความพึงพอใจของพฤติกรรมความตั้งใจที่จะใช้งานและประสิทธิผลของการเรียนออนไลน์ โดยได้เสนอแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี 3 ระดับ (Three-tier Technology Use Model) พบว่า ปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เรียนผ่านระบบการเรียนออนไลน์ เป็นการรับรู้ถึงประสิทธิภาพของตัวผู้เรียนเอง (Self-efficient) รวมถึงการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับและการรับรู้ถึงความพึงพอใจยังสนับสนุนพฤติกรรมความตั้งใจที่จะใช้งานระบบการศึกษาออนไลน์

โดยสรุป การเรียนออนไลน์คือการเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศสำหรับการสอนหรือการอบรม ซึ่งใช้การนำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพนิ่ง ผสมผสานกับภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง ผ่านระบบเทคโนโลยีในการถ่ายทอดเนื้อหา โดยใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ การนำเสนอบทเรียนในลักษณะออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนต้องการ การเรียนออนไลน์ยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางอีกด้วย

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (E-Learning)

ในยุคปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความสำคัญอย่างมาก สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ทุกเวลา และทุกสถานที่ โดยเฉพาะในช่วงการระบาดของโควิด-19 ทุกโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเป็นการเว้นระยะห่างทางสังคม ซึ่งจะสามารถช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้ และจัดเป็นมาตรฐานการหนึ่งที่ทั่วโลกนำมาใช้นอกจากนี้ แม้การทำงานก็ทำที่บ้าน (Work from home) โดยใช้เครื่องมือในการสื่อสารและทำงานแบบออนไลน์

การศึกษาแบบออนไลน์จึงจัดเป็นการศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต สามารถช่วยพัฒนาคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และพัฒนาทักษะการคิด การสืบค้นข้อมูลของผู้เรียน โดยการเรียนรู้แบบออนไลน์มีความสำคัญดังนี้

1. เป็นแหล่งความรู้ของผู้เรียน (Knowledge Based) โดยที่อินเทอร์เน็ตถือเป็นแหล่งความรู้ที่ยิ่งใหญ่กว้างขวางที่สุดในโลก ที่ผู้เรียนควรได้รู้จักศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ วิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้เป็นอย่างดี

2. เป็นห้องปฏิบัติการของผู้เรียน (Virtual Lab) ในโลกของอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ผักผสมทักษะและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย โดยมีแหล่งความรู้ที่กว้างขวาง แต่อย่างไรก็ตาม การที่ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้น อาจต้องอยู่ในความดูแล กำกับ แนะนำ ติดตามของครูผู้สอนด้วยจึงจะทำให้กิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป็นส่วนของห้องปฏิบัติการจำลองสภาพต่าง ๆ (Slim Lab) ในโลกของคอมพิวเตอร์ สามารถกระทำการต่าง ๆ ได้ในขณะที่โลกเป็นจริงไม่สามารถกระทำได้ เช่น การจำลองปรากฏการณ์ธรรมชาติ การเจริญเติบโตของสิ่งมีชีวิต การเกิดภูเขาไฟระเบิด ระบบสุริยะจักรวาล หรือเหตุการณ์ที่อันตราย เช่น การเกิดปฏิกิริยานิวเคลียร์ หรือ การถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นภาพที่ชัดเจนเสมือนจริง ทำให้การเรียนรู้และความคิดของมนุษย์เป็นไปอย่างกว้างขวาง อิสระ ไร้ขอบเขต และไร้ข้อจำกัดมากขึ้น

4. นำผู้เรียนออกไปสู่โลกกว้าง (Reaching Out) เป็นการเปิดประตูห้องเรียนออกไปสัมผัสกับความเป็นไปของโลก ศึกษาสิ่งที่เป็นอยู่จริง ที่ไม่ได้มีอยู่เฉพาะหน้าแต่ในห้องเรียน หรือ หนังสือเรียนเท่านั้น แต่เป็นการศึกษาความรู้ที่เป็นอยู่จริง ทำให้รู้เท่าทันความเป็นไป การเปลี่ยนแปลงของโลก และรู้จักโลกที่เราอยู่มากขึ้น

5. นำโลกกว้างมาสู่ห้องเรียน (Reaching within) เป็นการดึงเอาเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว ใกล้จากประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะสัมผัสได้จริง ๆ มาสู่ห้องเรียน ทำให้มีความรู้กว้างขวางและรู้จักนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ และใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น ในโลกปัจจุบัน ผู้ที่มีข้อมูลมากย่อมได้เปรียบ และผู้ที่มีข้อมูลมากที่สุดจะได้เปรียบมากกว่า ผู้ที่มีข้อมูลถูกต้องและใช้ข้อมูลเป็นจะได้เปรียบที่สุด ดังนั้น ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องแสวงหาข้อมูล รู้จักวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูล และรู้จักใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสมจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด

6. เป็นเวทีแสดงออก (Performance) ระบบอินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่เชื่อมโยงโลกทั้งหมดเข้าด้วยกันทำให้ระยะทางไม่เป็นปัญหาในการติดต่อสื่อสารอีกต่อไป ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น แสดงผลงาน ความรู้ ความสามารถออกไปสู่การรับรู้ของผู้คนได้อย่างไร้ขอบเขตและได้รับการยอมรับมากขึ้นรวมถึงมีโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ (อนุชา ชะเล็ม, 2560 : 29-35)

สรุป การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีความสำคัญอย่างมาก สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ทุกเวลา และทุกสถานที่ โดยเฉพาะในช่วงการระบาดของโควิด-19 ทุกโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อเป็นการเว้นระยะห่างทางสังคม ซึ่งจะสามารถช่วยป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้ และจัดเป็นมาตรฐานการหนึ่งที่ทั่วโลกนำมาใช้ การศึกษาแบบออนไลน์จึงจัดเป็นการศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต สามารถช่วยพัฒนาคุณลักษณะใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และพัฒนาทักษะการคิด การสืบค้นข้อมูลของผู้เรียน

2.3 องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557: 11-17) ได้แบ่งองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ออกเป็น 6 ประการ คือ

1. เนื้อหาและสื่อการสอน
2. ระบบนำส่งสารสนเทศและการสื่อสาร
3. ระบบการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน
4. ระบบการวัดและการประเมินผล
5. ระบบสนับสนุนการเรียน
6. ผู้สอนและผู้เรียน

อนุชา สะเล็ม (2560: 29-30) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เนื่องจากมีผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย อย่างน้อยที่สุดควรประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 7 อย่างคือ

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหา กำหนดกิจกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งอาจหมายถึงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษานั้นเอง ในส่วนนี้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของครูผู้สอนโดยตรง

2. ระบบเครือข่าย (Network) ประกอบด้วย การวางระบบเครือข่ายภายใน (Intranet) และระบบเครือข่ายภายนอก (Internet) ให้เชื่อมโยงทั่วถึงกัน การจัดการเกี่ยวกับระบบเครือข่ายของสถานศึกษาจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้าน ICT ของประเทศด้วย โดยอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายคอมพิวเตอร์หรือผู้ดูแลระบบ

3. สื่อการสอน (Instructional Media) ประกอบด้วยสื่อที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ชนิดต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึง สื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ ที่สามารถนำเสนอผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้โดยสะดวก ซึ่งผลิตโดยครูผู้สอนและอาจมีฝ่ายอื่น ๆ ร่วมด้วย

4. การติดต่อสื่อสาร (Communication) ประกอบด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารแบบต่าง ๆ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การติดต่อสื่อสารมีทั้งระบบปิด เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ Web Cam หรือ ระบบเปิดเช่น กระดานข่าว กระดานสนทนา และการประชุมทางไกล เป็นต้น การเลือกวิธีสื่อสารที่เหมาะสมจะพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Personals) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ดูแลนโยบาย สนับสนุนและควบคุม ผู้ดูแลระบบเป็นผู้จัดการระบบ ผู้พัฒนาโปรแกรม ครูผู้สอนและช่างเทคนิคเป็นผู้ผลิต หรืออาจรวมถึงผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่นนักวิเคราะห์และออกแบบระบบการสอน นักออกแบบสื่อการนำเสนอ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เป็นต้น

6. ผู้เรียน (Learners) จะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนผ่านระบบเครือข่าย โดยมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานพอสมควรเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้น การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำเนื้อหา ข้อมูล การนำเสนองาน และการติดต่อสื่อสาร

7. แหล่งเรียนรู้ (Resources) ซึ่งครูผู้สอนจะต้องศึกษา จัดหา เตรียมไว้ในระบบสำหรับผู้เรียนให้สามารถศึกษาและสืบค้นได้โดยสะดวก ในปัจจุบัน แหล่งการเรียนรู้มีอยู่กว้างขวางมากมาย และหลากหลายเพียงพอต่อการเรียนรู้โดยที่ผู้สอนไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ผลิตเนื้อหาต่าง ๆ ทั้งหมด เพียงแต่ครูผู้สอนควรไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ก่อนเพื่อที่จะแนะนำผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแหล่งเรียนรู้สามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

7.1 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ ได้แก่สถานศึกษาเฉพาะทาง สถานประกอบการ แหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วัด อุทยานประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดี ศูนย์อุตสาหกรรม และสถาบันพัฒนาฝีมือและแรงงาน เป็นต้น

7.2 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นแหล่งศึกษาอ้างอิง ได้แก่ ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ วัด หนังสือ ตำรา จดหมายเหตุ บันทึกเรื่องราว พงศาวดาร ตำนาน ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพพิมพ์ ข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้โดยสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

7.3 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล ได้แก่ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ช่างฝีมือ ศิลปินพื้นบ้าน นักปกครอง และคนในท้องถิ่น เป็นต้น

7.4 แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานการณ์จริง ได้แก่ เหตุการณ์จริง ประเพณี พิธีกรรม ขบวนแห่ และงานเทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น

สรุป องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การวิเคราะห์หลักสูตรกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหา กำหนดกิจกรรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระบบเครือข่าย (Network) ประกอบด้วย การวางระบบเครือข่ายภายใน (Intranet) และระบบเครือข่ายภายนอก (Internet) ให้เชื่อมโยงทั่วถึงกัน สื่อการสอน (Instructional Media) ประกอบด้วยสื่อที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ชนิดต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึง สื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Personals) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ดูแลนโยบาย สนับสนุนและควบคุม ผู้ดูแลระบบเป็นผู้จัดการระบบ ผู้พัฒนาโปรแกรม ครูผู้สอนและช่างเทคนิคเป็นผู้ผลิต ผู้เรียน (Learners) จะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนผ่านระบบเครือข่าย โดยมีความรู้ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานพอสมควรเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้น การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำเนื้อหา ข้อมูล การนำเสนองาน และการติดต่อสื่อสาร และ แหล่งเรียนรู้ (Resources) ซึ่งครูผู้สอนจะต้องศึกษา จัดหา เตรียมไว้ในระบบสำหรับผู้เรียนให้สามารถศึกษาและสืบค้นได้โดยสะดวก

2.4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ถือเป็นรูปแบบการการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการถ่ายทอดความรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงอีกแบบหนึ่ง ซึ่งครูผู้สอนควรนำมาใช้และจะต้องเรียนรู้วิธีการใช้งานให้ดี โดยสามารถนำรูปแบบต่าง ๆ มาใช้งานได้ดังนี้

1. สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ จำแนกตามระบบการเชื่อมโยงได้ 2 ชนิด คือ

1.1 ชนิด Stand Alone คือการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ระบบปิด (Offline) ที่สามารถแสดงผลได้บนเครื่องคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด ๆ โดยไม่ได้เชื่อมโยงกับเครื่องอื่น ๆ และเครื่องอื่น ๆ ไม่สามารถดูข้อมูลเนื้อหาที่สอนได้

1.2 ชนิด Online คือการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ระบบเปิดที่สามารถแสดงผลได้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ที่มีระบบใกล้เคียงกันโดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นระบบเครือข่ายภายใน (LAN) หรือระบบอินเทอร์เน็ตก็ได้

2. สื่อการเรียนรู้ E-learning จำแนกตามลักษณะวิธีการสื่อสารได้ 2 ชนิด คือ

2.1 ชนิดสื่อสารทางเดียว (One-way Communication) คือ การสื่อสารในลักษณะที่ผู้ให้สารไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารสื่อสารได้เป็นฝ่ายให้สารและไม่สนใจต่อปฏิบัติการตอบกลับของอีกฝ่ายหนึ่ง สื่อชนิดนี้ ได้แก่ สื่อชนิด E-Books ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ที่เน้นการให้ข้อมูล ถึงแม้จะให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์กับสื่อแต่ก็เป็นไปเพื่อเลือกศึกษาเนื้อหา ไม่ได้เป็นการโต้ตอบกลับ

2.1 ชนิดสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) คือ การสื่อสารที่มีทั้งให้และรับข่าวสารระหว่างกัน โดยที่แต่ละฝ่ายเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร มีการโต้ตอบให้ข้อมูลย้อนกลับไปมา สื่อชนิดนี้ ได้แก่ บทเรียน CAI ชนิดที่มีปฏิสัมพันธ์ หรือระบบจัดการบทเรียน (Learning Management System) (ฐาปนีย์ ธรรมเมธา, 2557: 11-17)

สรุป รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จำแนกตามระบบการเชื่อมโยงได้ 2 ชนิด คือ ชนิด Stand Alone คือการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ระบบปิด (Offline) ที่สามารถแสดงผลได้บนเครื่องคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด ๆ โดยไม่ได้เชื่อมโยงกับเครื่องอื่น ๆ และเครื่องอื่น ๆ และชนิด Online คือการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ระบบเปิดที่สามารถแสดงผลได้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ที่มีระบบใกล้เคียงกันโดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกัน ส่วนสื่อการเรียนรู้ E-learning จำแนกตามลักษณะวิธีการสื่อสารได้ 2 ชนิด คือ ชนิดสื่อสารทางเดียว (One-way Communication) คือ การสื่อสารในลักษณะที่ผู้ให้สารไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารสื่อสารได้เป็นฝ่ายให้สารและไม่สนใจต่อปฏิบัติการตอบกลับของอีกฝ่ายหนึ่ง และชนิดสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) คือ การสื่อสารที่มีทั้งให้และรับข่าวสารระหว่างกัน โดยที่แต่ละฝ่ายเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร มีการโต้ตอบให้ข้อมูลย้อนกลับไปมา

2.5 ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบ E-learning

อนุชา สะเล็ม (2560) ได้กล่าวถึงข้อดีของการจัดการเรียนแบบ E-learning ไว้ว่า E-learning ถือได้ว่าเป็นการปรับกระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm Shift) ทางการศึกษาเพราะ E-learning สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ข้อดีของ E-learning มีอยู่ด้วยกันหลายประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. E-Learning ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น งานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนเนื้อหาการเรียนซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านทางมัลติมีเดียนี้สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนจากสื่อข้อความแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น หากจะเปรียบ E-learning กับการสอนที่เน้น การบรรยายในลักษณะ Chalk and Talk ซึ่งผู้สอนในปัจจุบันยังคงใช้กันอยู่นั้น E-learning ที่ได้รับการออกแบบและผลิตมาอย่างมีระบบ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มากกว่า นอกจากในด้านของประสิทธิภาพการเรียนรู้อันเกิดจากสื่อแล้ว ในด้านของระบบ E-learning ยังมีการจัดหาเครื่องมือ (Course Management Tool) ซึ่งทำให้ผู้สอนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนได้อย่างละเอียดและตลอดเวลา

2. E-learning จะมีการใช้เทคโนโลยี Hypermedia ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงของข้อมูลไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง เสียง กราฟิก วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ที่เกี่ยวเนื่องกันเข้าไว้ด้วยกันในลักษณะ Non-Linear เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ ประโยชน์ของการประยุกต์ใช้ Hypermedia ไว้ว่า Hypermedia สามารถใช้เป็นวิธีการนำเสนอความรู้สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้เนื่องจากการที่ Hypermedia นี้ สามารถนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของกรอบความคิดแบบใยแมงมุม (Web Framework) ซึ่งเป็นกรอบความคิดที่เชื่อว่าจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับวิธีที่มนุษย์จัดระบบความคิดภายในจิตใจ ดังนั้นผู้เรียนที่เรียนจาก E-learning จะสามารถควบคุมการเรียนของตนได้และย่อมจะได้รับความรู้และมีการจดจำได้ดีขึ้น

3. E-learning ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตน (Self-paced Learning) ผู้เรียนสามารถที่จะควบคุมการเรียนของตนในด้านของลำดับการเรียน (Sequence) ตามพื้นฐานความรู้ความถนัดและความสนใจของตน ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะเนื้อหาส่วนที่ต้องการทบทวนโดย ไม่ต้องเรียนในส่วนที่เข้าใจแล้ว ซึ่งในลักษณะนี้ ถือเป็นการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการควบคุมการเรียนของตน (Learner Control)

4. E-learning เอื้อให้เกิดการโต้ตอบ (Interaction) ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการโต้ตอบกับเนื้อหา การโต้ตอบกับครูผู้สอนและกับเพื่อน คอร์สแวร์ที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดีนั้นจะเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่าง เช่น การออกแบบเนื้อหาในลักษณะเกม หรือ การจำลอง เป็นต้น นอกจากนี้ E-Learning ยังเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการโต้ตอบกับครูผู้สอนและกับเพื่อนได้ อย่างที่เราทราบกันดีว่า การเรียนการสอนที่ดีที่สุด ก็คือ การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการโต้ตอบกับครูผู้สอนหรือกับผู้เรียนอื่น ๆ ได้มากที่สุด เพราะการเรียนในลักษณะนี้ผู้สอนจะสามารถตอบสนองความต้องการ ปัญหา และคำถามต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ทันที E-Learning ให้ออกาสผู้เรียนในการโต้ตอบกับครูผู้สอนและการได้รับผลป้อนกลับทั้งในลักษณะเวลาเดียวกัน เช่น การสนทนา (Chat) หรือการออกอากาศสด (Live Broadcast) และในลักษณะต่างเวลากัน (Asynchronous) เช่น การทิ้งข้อความไว้บนเว็บบอร์ด (Web Board)

5. E-Learning ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ รวมทั้งเนื้อหาที่มีความทันสมัยและตอบสนองต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในปัจจุบันได้อย่างทันทั่วทั้ง เพราะการที่เนื้อหาการเรียนอยู่ในรูปของข้อความอิเล็กทรอนิกส์ E-Text ซึ่งได้แก่ ข้อความซึ่งได้รับการจัดเก็บ ประมวลผล นำเสนอและเผยแพร่ทางคอมพิวเตอร์จึงทำให้มีข้อได้เปรียบสื่ออื่น ๆ หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของความสามารถในการปรับปรุงเนื้อหาสารสนเทศให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการด้วยความสะดวกและรวดเร็ว และความคงทนของข้อมูล

6. ข้อความซึ่งได้รับการจัดเก็บ ประมวลผล นำเสนอ และเผยแพร่ทางคอมพิวเตอร์จึงทำให้มีข้อได้เปรียบสื่ออื่น ๆ หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของความสามารถในการปรับปรุงเนื้อหาสารสนเทศให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา การเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว และความคงทนของข้อมูล

7. E-learning ถือเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในวงที่กว้างขึ้น เพราะผู้เรียนใช้การเรียนรู้ในลักษณะ E-learning จะไม่มีข้อจำกัดในด้านการที่จะต้องเดินทางมาศึกษาในเวลาใดเวลาหนึ่งและสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ดังนั้น E-learning ยังสามารถนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในลักษณะตลอดชีวิต Life Long Learning ได้ด้วย และยิ่งไปกว่านั้น เราสามารถนำ E-learning ไปใช้เพื่อเปิดโอกาสสำหรับผู้เรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งจากงานวิจัยในประเทศไทย พบว่า ยังมีผู้เรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษา ชั้นอุดมศึกษาอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของสถาบันการศึกษาที่จำกัดจำนวนในการรับผู้เรียนอยู่อีกเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอีกทศวรรษข้างหน้า ซึ่งการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนจำนวนมากขึ้น โดยมีค่าใช้จ่ายเท่าเดิม ก็เท่ากับเป็นการลดต้นทุนในการจัดการศึกษานั้น ๆ

สรุป ข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์หรือ E-learning คือ ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการใช้เทคโนโลยี เชื่อมโยงข้อมูลในรูปของข้อความ ภาพนิ่ง เสียง กราฟิก วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตน (Self-paced Learning) เอื้อให้เกิดการโต้ตอบ (Interaction) ที่หลากหลาย และเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ รวมทั้งเนื้อหาที่มีความทันสมัยและตอบสนองต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในปัจจุบันได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ข้อความซึ่งได้รับการจัดเก็บ ประมวลผล นำเสนอ และเผยแพร่ทางคอมพิวเตอร์จึงทำให้มีข้อได้เปรียบสื่ออื่น ๆ หลายประการ ถือเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในวงที่กว้างขึ้น เพราะผู้เรียนไม่มีข้อจำกัดในด้านการที่จะต้องเดินทางมาศึกษาในเวลาใดเวลาหนึ่งและสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

2.6 การจัดการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน เป็นกิจกรรมที่มีการขยายขอบข่ายของความคิด ความรู้ และเพิ่มพูนทักษะของผู้เรียนนับเป็นกิจกรรมที่ช่วยผสมผสานในการเรียนการสอนในห้องเรียนได้ผลสมบูรณ์ขึ้นอย่างแท้จริง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 4 ได้กำหนดให้การศึกษายเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัด สภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในมาตรา6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน มีดังนี้

1. การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา เนื่องจากองค์ความรู้นั้นมีอยู่ในสิ่งต่าง ๆ รอบตัวไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น

2. ชุมชน ห้องถิ่นเป็นศูนย์รวมแห่งชีวิตและวิถีชีวิตของผู้คน ประกอบไปด้วยเรื่องราว เหตุการณ์หลากหลายรูปแบบ แง่มุม เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับทั้งทางธรรมชาติ สังคมการเมืองและวัฒนธรรมประเพณี การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในห้องเรียนอันกว้างใหญ่ ผ่านประสบการณ์ตรงจากสภาพจริงในวิถีชีวิต

3. การเรียนรู้จากวิถีชีวิตในชุมชนเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ในขณะที่เดียวกันทั้งผู้คนที่แตกต่างกันด้วยช่วงวัยหลากหลายมิติเชิงประสบการณ์ย่อมทำให้สถานการณ์การเรียนรู้ในระบบสังคม การเมือง วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ เป็นเสมือนโจทย์การฝึกฝนทักษะสำคัญของผู้เรียนทั้งทักษะการคิด ทักษะชีวิต การสื่อสารและเสริมสร้างการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนร่วมแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคมต่อไป

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2539) กล่าวถึงประโยชน์ของการศึกษานอกห้องเรียนไว้ว่า

1. ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถแยกออกจากชีวิตของมนุษย์ได้ การศึกษานอกสถานที่ไม่ใช่สิ่งยุ่งยาก การศึกษานอกสถานที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้น

2. เพื่อส่งเสริมการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้ไปศึกษานอกสถานที่ จะเป็นสิ่งเร้าให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เกิดความสนุกสนาน ผู้เรียนได้ฟังการบรรยาย การเขียนเล่าประสบการณ์จากสิ่งที่พบเห็น ความสวยงาม การพบเห็นบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ทำให้เข้าใจถึงบทบาทของสังคม และใช้ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

3. ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ได้พบสภาพที่ที่แตกต่างไปจากชั้นเรียนเพราะผู้เรียนต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตจริง นอกจากนี้ การศึกษานอกห้องเรียนยังเป็นแนวทางการศึกษาตลอดชีวิตอีกด้วย

ดวงจันทร์ ผิวงาม (2545) กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษานอกห้องเรียน ดังนี้

1. ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง และเป็นการขยายประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน

2. ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ศึกษาเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายวิชา

3. เป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ ลดความเครียดในห้องเรียน

4. ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับผู้เรียนและระหว่างเด็กกับผู้เรียน

5. ปลูกฝังนิสัยที่พึงประสงค์ให้นักเรียน เช่น ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ความร่วมมือกับผู้อื่น การรู้จักสังเกต นอกจากนี้ยังมีการปลูกฝังให้ผู้เรียนรักหวงแหนและตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมรู้จักใช้ รู้จักรักษา

สรุปว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้อย่างอิสระตามความถนัดและความสนใจ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และมีความใฝ่รู้ ทั้งนี้ การเรียนรู้ที่ได้ผลดีจากนอกห้องเรียนตามหลักสูตรอาชีวศึกษาในปัจจุบัน เช่น การฝึกงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ การเรียนแบบทวิภาคี และนอกจากนั้นแล้ว การเรียนตามเนื้อหารายวิชา โดยการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการหรือใช้ระบบ E-Learning เป็นการเพิ่มทางเลือกในการเรียนได้เป็นอย่างดี

2.7 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเดิม

กระบวนการจัดการเรียนรู้หมายถึงกระบวนการที่ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันจัดเป็นกิจกรรมขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์อันจะทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความสามารถ เจตคติและค่านิยมที่ดีในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนและจุดเน้นของสาระสำคัญ ผู้สอนควรมียุทธวิธีในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลดีคือ คิด ค้นคว้า เพื่อแสวงหา หลักการ

แนวทางต่าง ๆ และนำวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ อนุชา สะเล็ม (2560) ได้นำเสนอกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิม โดยมีรูปแบบดังต่อไปนี้

2.7.1 การเรียนรู้โดยใช้ทักษะการอ่าน ทักษะการอ่านมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ในทุกสาขาวิชา ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี หากมีความสามารถในการอ่าน ซึ่งครูผู้สอนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการอ่านได้

2.7.2 การเรียนรู้โดยใช้ผังมโนภาพ ผังมโนภาพเป็นการนำหลักการทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เป็นการทำงานร่วมกันของสมองด้านซ้ายและด้านขวา โดยสมองด้านซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำสัญลักษณ์ ตรรกวิทยา ส่วนสมองด้านขวากจะทำหน้าที่ในการสังเคราะห์รูปแบบสี รูปร่าง ผังมโนภาพจะช่วยประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่มเนื้อหา ใช้ประกอบกับการระดมสมองในเรื่องใหม่ ๆ การวางแผน การสรุป การทบทวน และการจดบันทึกผังมโนภาพมีจุดประสงค์ ใช้แทนความสัมพันธ์มีความหมายระหว่างมโนภาพต่าง ๆ ผังมโนภาพควรมีลักษณะลดหลั่นเป็นขั้น ๆ ไป โดยมโนภาพหลักที่มีลักษณะทั่วไปมากที่สุดหรือครอบคลุมมากที่สุดควรจะอยู่ตอนบนสุดของผัง ส่วนมโนภาพทั่วไปซึ่งครอบคลุมน้อยกว่าจะถูกจัดให้อยู่ในตอนล่าง

2.7.3 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการนำหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์กับการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มไปประยุกต์ใช้ในเนื้อหา รายวิชาต่าง ๆ หลักการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการสร้างความรู้โดยผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้เอง เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนสามารถกำหนดหลักการที่ได้จากการปฏิบัติและสามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีหรือหลักการได้อย่างถูกต้อง เป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้อย่างกว้างขวางมีการแสดงออกทั้งการเขียนและการพูด

2.7.4 การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process) กระบวนการกลุ่ม เป็นการจัดสถานการณ์การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ได้มีปฏิสัมพันธ์กันโดยมีแนวคิด การกระทำและแรงจูงใจร่วมกัน แบ่งหน้าที่ช่วยเหลือกันและกันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำงานเป็นกลุ่มที่ดี จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่าผลรวมของประสิทธิภาพทั่วไป

หลักการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม จะให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากกลุ่มให้มากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ กระบวนการกลุ่มเป็นการเรียนรู้ที่ยึดหลักการค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบและพบคำตอบด้วยตัวเอง

2.7.5 การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการ จัดสถานการณ์และบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้านสติปัญญาหรือความถนัด สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองและของสมาชิกในกลุ่ม รับผิดชอบในความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน ความสำเร็จของกลุ่มพิจารณาจากความสำเร็จในการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน การเรียนรู้แบบร่วมมือจะพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม ลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือ คือ ผู้เรียนที่เรียนดีจะ

ได้รับการปลูกฝังให้มีความเสียสละในการดูแลรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่ม ไม่เห็นแก่ตนเอง ส่วนผู้เรียนที่เรียนอ่อนจะได้รับการดูแลจากสมาชิกในกลุ่ม จนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ถูกทอดทิ้ง ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพที่เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันในสังคม

2.7.6 การเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ การใช้บทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดสถานการณ์สมมติและบทบาทของผู้เรียนในสถานการณ์นั้น แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทและแสดงบทบาทนั้นตามความรู้สึก ประสบการณ์ เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อบทบาทนั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษา วิเคราะห์ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง การเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมตินี้จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในความคิด ความรู้สึกของผู้อื่น รวมทั้งเป็นวิธีการที่ช่วยฝึกทักษะแก้ปัญหาต่าง ๆ วิธีการนี้เหมาะที่จะใช้สอนเกี่ยวกับความเข้าใจระหว่างบุคคลและทักษะทางสังคม เนื่องจากการเรียนรู้ดังกล่าวใช้เวลามากจึงต้องวางแผนการใช้เวลาอย่างรัดกุม มีการเน้นความคิดรวบยอดของบทบาท และชี้ให้เห็นว่าบทบาทหนึ่งสามารถแสดงได้หลายแนวทาง

2.7.7 สร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างลุ่มลึกด้วยตนเอง และใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง และได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักการวางแผนการทำงาน ฝึกการคิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในการทำงานโครงการแต่ละโครงการจะต้องรู้ว่าทำโครงการประเภทใดก่อนจึงจะวางแผนการเรียนรู้ได้ถูกต้อง โครงการที่สำคัญแก่การเรียนรู้ของผู้เรียนมี 4 ลักษณะ คือ โครงการประเภททดลอง โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ โครงการประเภทสำรวจข้อมูล และโครงการประเภททฤษฎีต่าง ๆ

2.7.8 การเรียนรู้โดยการศึกษาออกสถานที่ เป็นการให้ผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนรู้จากบุคลากร สถานที่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สิ่งที่เป็นมรดกท้องถิ่น มรดกชาติ และมรดกโลก เป็นต้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนไปศึกษาจากแหล่งความรู้ที่อยู่นอกห้องเรียน จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ตื่นเต้น น่าสนใจ และ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ วิธีการหาความรู้ และเป็นการพัฒนาคุณธรรม คุณนิสัยให้แก่ผู้เรียน

2.7.9 การเรียนรู้โดยวิธีการศึกษา (Case Study) การเรียนรู้โดยวิธีการศึกษา เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้กรณีหรือเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง หรือสถานการณ์ปัญหาที่สร้างขึ้น โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาศึกษา วิเคราะห์ อภิปราย มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการแสวงหาความรู้อย่างหลากหลาย มีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ หรือสร้างความรู้ให้กว้างขวาง และนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

2.7.10 การเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Method) หมายถึงการเรียนรู้โดยการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นการศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และตัดสินใจโดยใช้ความรู้ที่ผู้เรียนเคยเรียนมา หรือความรู้ที่ผู้เรียนแสวงหามาตามคำแนะนำของผู้สอน การเรียนรู้แบบสืบสวนแบ่งออกเป็น ๓ แบบ คือ แบบผู้เรียนเป็นผู้สืบสวนเอง แบบที่ผู้สอนเป็นผู้สืบสวน และแบบที่ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสืบสวน

2.7.11 การเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) เป็นวิธีการแสวงหาความรู้ การสืบเสาะหาความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ การเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์

มีขั้นตอนประกอบประกอบ ดังนี้ 1. ขั้นกำหนดปัญหาและตั้งสมมติฐาน 2. ขั้นรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3. ขั้นวิเคราะห์และประเมินคุณค่าข้อมูลหรือหลักฐาน 4. ขั้นตีความและสังเคราะห์ 5. ขั้นนำเสนอผลการค้นคว้า

2.7.12 การเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา (Problem Solving Learning) เป็นวิธีการที่เน้นให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นกระบวนการ โดยอาศัยแนวคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการนำเอาวิธีการสอนแบบนิรนัย คือ การสอนแบบจากกฎไปหาความจริงย่อย การรวมกระบวนการคิดทั้ง 2 แบบเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นรูปแบบวิธีการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา การเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่ฝึกทักษะการสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลการตีความและการสรุปเป็นการฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลและมีหลักเกณฑ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการที่ผู้เรียนจะนำวิธีการนี้ไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ซึ่งกันและกันของผู้เรียน

2.7.13 การเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอน คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบและจัดเป็นระบบ อันประกอบด้วยจุดมุ่งประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบในกล่อง เพื่อเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากประสบการณ์ทั้งหมด

2.7.14 การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการ ขั้นตอน วิธีการ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือได้ทั้งผลงานที่ดี และได้ทั้งความรู้สึกละและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีลักษณะที่สำคัญดังนี้ คือ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ ยึดการค้นพบตัวเอง เน้นกระบวนการควบคุมกำกับผลงาน และเน้นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน กิจกรรมการเรียนรู้ของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีหลักการและลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนกระทำ เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกิจกรรมกลุ่มย่อย ผู้เรียนจะต้องค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

สรุป กระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมเน้นการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือผู้เรียนกับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการอ่าน และความจำ การเรียนรู้โดยใช้ผังมโนภาพ ผังมโนภาพเป็นการนำหลักการทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นการนำหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์กับการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มไปประยุกต์ใช้ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ การเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการจัดสถานการณ์และบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้านสติปัญญาหรือความถนัด สมาชิกแต่ละคนจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตนเองและของสมาชิกในกลุ่ม การเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ การใช้บทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดสถานการณ์สมมติและบทบาทของผู้เรียนในสถานการณ์นั้น แล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทและแสดงบทบาทนั้นตามความรู้สึก ประสบการณ์ การเรียนรู้โดยการศึกษาออกสถานที่ เป็นการให้ผู้เรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการเรียนรู้จากบุคคลากร สถานที่ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และการเรียนรู้โดยวิธีการนิศึกษา การเรียนรู้โดยวิธีการนิศึกษา เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้กรณี หรือ

เรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง โดยมีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ อภิปรายและเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคคลต่างเพื่อพัฒนาความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.8 สภาพพื้นที่ทำวิจัย

2.8.1 ประวัติและความเป็นมาวิทยาลัยสิรินธรราชวิทยาลัย

เมื่อปี พ.ศ.2531 พระครูสถิตสีลวัฒน์ (พระอุดมศีลคุณ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบูรณศิริฯ) ได้นำ นางสาวจำรูญ ภูไท และนางจำเริญ ไวทยานุวัต เข้ากราบทูล น้อมถวายที่ดิน จำนวน 62 ไร่เศษ แต่สมเด็จพระญาณสังวร องค์นายกสภามหาวิทยาลัยสิรินธรราชวิทยาลัย พร้อมทั้งโอนโฉนดที่ดินแปลงนี้ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมูลนิธิสิรินธรราชวิทยาลัย และทางมูลนิธิฯได้มอบที่ดินดังกล่าวให้กับสภาการศึกษา ฯ เพื่อจัดสร้างเป็นวิทยาเขตแห่งที่ 2

การดำเนินการได้เริ่มขึ้นเมื่อ ประธานกรรมการสภาการศึกษา ฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงานให้มีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง และดำเนินการในด้านต่าง ๆ

ระยะแรกได้สร้างที่พักชั่วคราวคือกุฏิมุงจาก 3 หลัง และศาลา 1 หลัง มีพระภิกษุและสามเณรมาอยู่ประจำ ตอนแรกชาวบ้านเข้าใจว่าจะมีการสร้างวัดใหม่ จึงเรียกสถานที่นี้ว่า “**วัดใหม่คลองแค**” และเรียกกันมาจนถึงทุกวันนี้

เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ.2532 สมเด็จพระญาณสังวร ฯ ประธานกรรมการได้มาดูที่ดินที่จะสร้างวิทยาเขตฯ อย่างไม่เป็นทางการ พร้อมด้วยพระเถระระดับผู้บริหารของสภาการศึกษา ฯ มีพระญาณวิโรดม เป็นต้น

11 วันที่ กุมภาพันธ์ พ.ศ.2533 สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช ฯ เสด็จทรงเททองหล่อพระประธาน สำหรับประดิษฐาน ณ ศาลาเอนกประสงค์ วางศิลาฤกษ์หอนอนและกุฏิ ญูสส. และถือวันอันเป็นมงคลนี้ ว่าเป็นวันสถาปนาวิทยาเขต แห่งนี้

ประธานกรรมการ สภาการศึกษา ฯ ได้มีคำสั่งที่ 2533/21 ให้จัดตั้งเป็นวิทยาเขตแห่งที่ 2 โดยใช้ชื่อว่า “**วิทยาเขตอ้อมน้อย**” ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 26 หมู่ที่ 7 ตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม และมีคำสั่งที่ 73160 แต่งตั้งกรรมการบริหาร 2534/19 วิทยาเขตอ้อมน้อย” ขึ้นหนึ่งชุด

ในปี 2537 วิทยาเขตอ้อมน้อย ได้รับพระราชทานนามใหม่จากสมเด็จพระรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารีว่า วิทยาลัยสิรินธรราชวิทยาลัย “**ในพระราชูปถัมภ์**” พร้อมทั้งพระราชทานอักษรพระนามาภิไธย **สร**” เป็นตราประจำวิทยาเขต และได้รับพระราชทานพุทธาษิตประจำวิทยาเขตว่า “**สิริโกคานมาสโย**” แปลว่า “**สิริเป็นที่อาศัยแห่งโภคทรัพย์**”

อนึ่งได้พระราชทานพระนามาภิไธยให้เป็นนามของมูลนิธิว่า “**มูลนิธิสิรินธรราชวิทยาลัย**” และศูนย์เด็กเล็กว่า “**ศูนย์เด็กเล็กวิทยาลัยสิรินธรราชวิทยาลัย**” กับทรงรับไว้ในพระราชูปถัมภ์

วิทยาเขตแห่งนี้ตั้งขึ้นมาโดยที่มีได้อาศัยวัดใดวัดหนึ่งเหมือนกับวิทยาเขตแห่งอื่น ๆ จึงต้องสร้างที่พักอาศัยสำหรับอาจารย์เจ้าหน้าที่และนักศึกษา ต่อมาเมื่อมีพระภิกษุสามเณรอยู่ประจำ และเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี จึงขอตั้งเป็นวัด กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งวัด เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2541 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารีพระราชทานนามวัดว่า “**วัดสิรินธรเทพรัตนาราม**” และทรงรับไว้ในพระราชูปถัมภ์

วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2537 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญอักษรพระปรมาภิไธย จปร. ประดิษฐานที่หน้าบันอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2538 ตั้งสาขาวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ สาขา 1 บ้านแพ้ว (ตามคำสั่ง สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัยที่ 2538/08 ลงวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2538)

วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเททองหล่อพระประธาน 2 องค์ เป็น พระนาครปรกขนาด นิ้ว 39 กับ พระไพรีพินาศ เฉพาะพระเศียรพระนาครปรกนำไปเป็นพระประธาน ณ หอประชุมอาคารห้องสมุดสิรินธร พระไพรีพินาศ นำไปประดิษฐาน ณ ศาลากลางสระน้ำวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย สาขา 1 บ้านแพ้วและทรงเปิดอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและอาคารเรียนศูนย์เด็กเล็ก ๆ

วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 พระราชทานราชานุญาตให้อันเชิญพระนามาภิไธยเป็นนามของวิทยาเขตสาขาแห่งที่ 1 ว่า วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย สาขาบ้านแพ้ว

วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2541 สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก เสด็จทรงรับศาลา 84 พรรษา

วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2541 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดสิรินธรเทพรัตนาราม และทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารเรียนศูนย์เด็กเล็ก ๆ

วันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2542 พระญาณวโรดม อุปนายกสภามหาวิทยาลัย เป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์ อาคารหอพัก 84 ปี

การจัดการการบริหาร

มีรองอธิการบดี เป็นผู้บริหารและเป็นแกนนำในการจัดการบริหารการเรียนการสอน ของ วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย มีการแบ่งสายงานย่อยเป็น 3 ส่วนงาน คือ

งานสำนักงานวิทยาเขต

มีผู้อำนวยการ เป็นผู้กำกับดูแล ดำเนินกิจการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยผู้บริหารงบประมาณเพื่อกิจการกองวิทยาเขต บริหารงานบุคคล งานการเงินและบัญชี การติดตามประสานงาน แผนและงบประมาณ ฯ สนับสนุนปรัชญาที่ว่า **บริหารงาน “ บริหารจบ เพื่อพัฒนาวิทยา ”**

งานศูนย์บริการวิชาการ

มีผู้อำนวยการ คอยกำกับดูแลและรับผิดชอบ มีภารกิจในการให้บริการวิชาการ ประชาสัมพันธ์การวิจัย การเผยแพร่ผลงานการอบรมสัมมนาและข้อมูลสารสนเทศ ดำเนินงานบริการวิชาการแก่ชุมชน ฯ สนับสนุนปรัชญาที่ว่า **“บริการวิทยา พัฒนาความรู้ เชิดชูคุณธรรม”**

งานวิทยาลัยศาสนศาสตร์

มีผู้อำนวยการคอยกำกับดูแลและรับผิดชอบ มีภารกิจในการจัดการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้อาจารย์มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ โดยให้ตระหนักถึงหน้าที่ ในฐานะความเป็นครู ส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตออกสู่สังคม การติดตามประเมินผลการศึกษา และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ฯ สนับสนุนปรัชญาที่ว่า “**คุณธรรมนำหน้า วิชาเลิศล้ำ ชี้นำสังคม**”

ในทุก ๆ ส่วนงานจะมีผู้ดูแลรับผิดชอบและประสานงานกันอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านการศึกษาในแต่ละสาขาวิชา มีการขยายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่กำลังมีการปฏิรูปการศึกษากันอยู่ในขณะนี้

นอกจากการจัดการ การบริหาร อันเป็นกิจกรรมภายในแล้วยังได้ส่งคณาจารย์และนักศึกษาออกไปอบรมศีลธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน นักศึกษาข้าราชการ ประชาชน ตามสถานศึกษา ตามหน่วยงานราชการและชุมชนต่าง ๆ เช่น จัดให้มีโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนให้กับเยาวชน นักเรียนนักศึกษา โครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทั้งหมด จังหวัด 11 และมีโครงการเข้าค่ายคุณธรรมตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งในบริเวณพื้นที่ วิทยาเขต ฯ และในเขตหลาย ๆ จังหวัด ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

วัตถุประสงค์การจัดตั้งวิทยาเขต

1. เพื่อขยายเขตการศึกษาออกสู่ส่วนภูมิภาค
2. เพื่อบริการทางการศึกษา แก่พระภิกษุสามเณร และประชาชนทั่วไป
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาค้นคว้าวิชาการทางพระพุทธศาสนา
4. เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น
5. เพื่อตอบสนองนโยบายทางการศึกษาของคณะสงฆ์และรัฐบาล
6. เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาและบริการสังคม

งานบริการวิชาการแก่สังคม

1. มีหน่วยงานพระธรรมวิทยากรสอนในโรงเรียน
2. มีโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนทุกปี
3. มีโครงการเข้าค่ายคุณธรรมอบรมเยาวชนทุกปี
4. เป็นที่ตั้งศูนย์การเรียนชุมชน อำเภอสามพราน
5. เป็นที่ประสานงานศูนย์การเรียนชุมชนเขาต่างประเทศ ณ วัดญาณประทีป นครโอคแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์
6. จัดทำวารสาร “สิรินธรปริทรรศน์” เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและผลการดำเนินงานโครงการครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

2.8.2 สัญลักษณ์ สี และต้นไม้ประจำวิทยาเขต

สัญลักษณ์ ของวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย คือตราประจำวิทยาเขตได้แก่ พระนามาภิไธยย่อ “สธ” สีม่วง เหลือง ประดิษฐานใต้จุลมงกุฎสีทอง อันหมายถึง “สยามมกุฎราชกุมารี” และมีรัศมี เป็นธรรมจักร หมายถึงสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนา อันเป็นปรัชญาธรรมและภารกิจหลักในการเผยแผ่พุทธธรรมให้ปรากฏแก่ปวงชนชาวโลก เน้นความเคารพและศรัทธาของบวรพุทธศาสนา และหมายถึง “วงล้อแห่งพระธรรม” และเพื่อธรรมจักรซึ่งสื่อความหมายถึงจักรแห่งพระธรรมของพระพุทธเจ้าหมุนไปในชุมชนทุกหมู่เหล่า และบ่งบอกถึงความเจริญก้าวหน้าที่ไม่มีที่สิ้นสุด

สี ประจำของวิทยาเขต คือ สีม่วง สีทอง สีขาว เป็นสีประจำพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นสีบ่งถึงความเจริญรุ่งเรืองรุ่งโรจน์ และ ศรัทธา

ต้นไม้ ประจำวิทยาเขต คือ ต้นเสลา อันเป็นไม้ไทยมาแต่โบราณ เป็นไม้ยืนต้นเนื้ออ่อนแต่ทนทานและงดงามดั่งไม้สักทองอันมีค่ามาก กับทั้งดอกมีสีม่วงบานสะพรั่งในคิมหันตฤดูกาล อันเป็นสีบ่งบอกถึงความอดทน กล้าหาญและหนักแน่นน่ายำเกรง

หมายเหตุ ต้นเสลา ชื่อวิทยาศาสตร์ Lagerstroemia loudonil Teijsm & Binn. วงศ์ LYTHMACEAE

ชื่ออื่น ๆ เกรียบ ตะเกรียบ (ของ-จันทบุรี), ตะแบกขน (นครราชสีมา ,เสลาใบใหญ่ (ประจวบคีรีขันธ์-สระบุรี), อินทรชิต (ปราจีนบุรี)

ไม้ต้น ผลิตใบ สูง 10-20 เมตร เรือนยอดกลม ทึบ กิ่งโน้มลงรอบทรงพุ่ม เปลือกสีเทาดำ มีรอยแตกเป็นทางยาวตลอดลำต้น

ใบ ใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปขอบขนาน กว้าง 6-10 เซนติเมตร ยาว 16-24 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลมเป็นติ่ง โคนมน เนื้อใบหนาปานกลาง เส้นใบมีขนนุ่มทั้ง 2 ด้าน

ดอก สีม่วง ม่วงอมชมพู หรือม่วงกับขาว ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปถ้วย ปลายแยกเป็น 8 - 5 แฉก กลีบดอกส่วนใหญ่มี 6 กลีบรูปกลมบาง ยับย่น ขอบย้วย โคนคอดเป็นก้านสั้น ๆ เมื่อบานเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-เซนติเมตร 4 เกสรตัวผู้จำนวนมาก

ผล รูปเกือบกลม ผิวแข็ง ยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ผลแห้งแตกตามยาว 5-6 พู

เมล็ด จำนวนมาก มีปีก

นิเวศวิทยา ขึ้นตามป่าเบญจพรรณป่าดิบ และป่าชายหาด พบทางภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลางลงไปถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ออกดอก ธันวาคม ถึง มีนาคม

ขยายพันธุ์ เมล็ด

ประโยชน์ ไม้ค่าเครื่องแกะสลัก ต่อมเครื่องมือ ฯลฯ

เสลา มีปรากฏอยู่ในวรรณคดี เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตนิโรธ

2.9 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาคริต อนันต์วัฒนวงศ์ (2549 อ้างถึงในอนุชา ชะเล็ม 2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ผลการใช้บทเรียนออนไลน์แบบเว็บควอร์สต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปฏิสัมพันธ์ในการเรียนวิชาถ่ายภาพทางการศึกษาของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ” ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์แบบเว็บควอร์สแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และลักษณะปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนแบบร่วมมือ คือ ด้านลักษณะความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ เจตคติต่อบทเรียนออนไลน์แบบเว็บควอร์สอยู่ในระดับค่อนข้างดี

ชินินทร์ ตั้งพานทอง (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนการสอน” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนการสอน ด้านคุณภาพสามด้าน ด้านคุณภาพของระบบ ด้านคุณภาพสารสนเทศ และด้านคุณภาพการบริการมีอิทธิพลต่อการใช้งานและความพึงพอใจของผู้ใช้งานบทเรียนออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนการสอนผ่านหลักสูตรออนไลน์แบบเปิดเพื่อมหาชน การใช้งานและความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีความสัมพันธ์เชิงบวก นอกจากนี้ ยังพบว่า การใช้งานและความพึงพอใจของผู้ใช้งานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้ใช้งานบทเรียนออนไลน์

มนิษา ทองหัตถา (2564) ได้ทำการศึกษา “เรื่องสภาพการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโรงเรียนปากน้ำ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า แอปพลิเคชันที่ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์มากที่สุดคือ แอปพลิเคชันไลน์ (Line) คิดเป็นร้อยละ 88.23 และ Google Meet น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.53 และปัญหาที่ครูพบในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์สามารถเรียงลำดับดังนี้ คือ ปัญหาด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ ตามมาด้วยปัญหาทางการเงิน ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่นการบริหารจัดการเวลาและความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน นอกจากนี้ พบว่า ปัญหาด้านครอบครัวยังทำให้นักเรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้านอีกด้วย

มาลีวัล เลิศสาครสิริ และคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนผ่านระบบออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ จากสถานการณ์โควิด-19” ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในได้แก่ เจตคติต่อการเรียนผ่านระบบออนไลน์ การปรับตัวของนักศึกษา และปัจจัยภายนอกได้แก่ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และความพร้อมของสื่อ/เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษา โดยตัวแปรการปรับตัวของนักศึกษา พฤติกรรมการสอนของอาจารย์สอนและเจตคติต่อการเรียนมีผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สามมิติ สุขบรรจง (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนศึกษาออนไลน์รายวิชา การแสดงและสื่อ โดยประเมินประสิทธิภาพบทเรียนพบว่า การศึกษาออนไลน์ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง มีอิสระในการเรียนรู้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนต้องการ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุก

เวลาและทุกสถานที่ และพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการศึกษาออนไลน์ในระดับมากทุกด้าน และการเรียนออนไลน์สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ทุกมิติ

สุวัฒน์ บันลือ(2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตอนก่อนเรียน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อย คือ 1.1 การวิเคราะห์ผู้เรียน 1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา 2. ขั้นตอนระหว่างเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย คือ 2.1 ปฐมนิเทศรายวิชา 2.2 จัดการเรียนการสอน และ 3) ขั้นตอนการประเมินผล ส่วนประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ พบว่า กลุ่มนักศึกษาที่เรียนแบบออนไลน์กับกลุ่มนักศึกษาที่เรียนในชั้นเรียนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเรียนแบบออนไลน์ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เท่ากับการเรียนในชั้นเรียนตามปกติ

อนุชา สะเล็ม (2560) ได้ทำการศึกษาการประยุกต์ใช้ E-learning ในกระบวนการเรียนการสอนวิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจมีนบุรี กรุงเทพฯ พบว่า การประยุกต์ใช้ E-learning เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบออนไลน์เข้ามาเป็นส่วนเสริมในการเรียนการสอนผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ได้จากทุกสถานที่ทุกเวลาที่มีการออนไลน์ ในการนำระบบ E-learning มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนนั้นเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเนื้อหาบทเรียนได้จากอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่นเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเพื่อลดระยะเวลาในการเรียนในห้องเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการทำกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ซึ่งการนำระบบ E-learning เข้ามาเป็นส่วนเสริมในกระบวนการเรียนการสอนนั้นจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง โดยผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงเนื้อหาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ผู้สอนก็สามารถออกแบบการเรียนรู้โดยใช้สื่อมัลติมีเดียทั้งในรูปแบบข้อความ ภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว ทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและสื่อความหมายได้ดีกว่าการเรียนภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว

Bramer (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสบการณ์ในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาพยาบาลผู้ใหญ่ก่อนลงทะเบียน การศึกษาเชิงคุณภาพ” ผลการศึกษาพบว่า การเรียนออนไลน์มีข้อดีหลายประการ คือ มีความสะดวกในการเข้าถึงและมีความสะดวกในการทบทวน เรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ และมีความยืดหยุ่นสูงเหมาะกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19

Lassoued et al. (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาเชิงสำรวจอุปสรรคสำหรับการบรรลุถึงคุณภาพในการศึกษาทางไกลในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19” ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาทางไกลมีดังนี้ ปัญหาด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ปัญหาทางเทคนิคและอุปกรณ์ ปัญหาด้านการเงินและปัญหาด้านการจัดการ และปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนทางไกลได้แก่ สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ดี และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และแอปพลิเคชันอื่น ๆ ไม่เพียงพอ

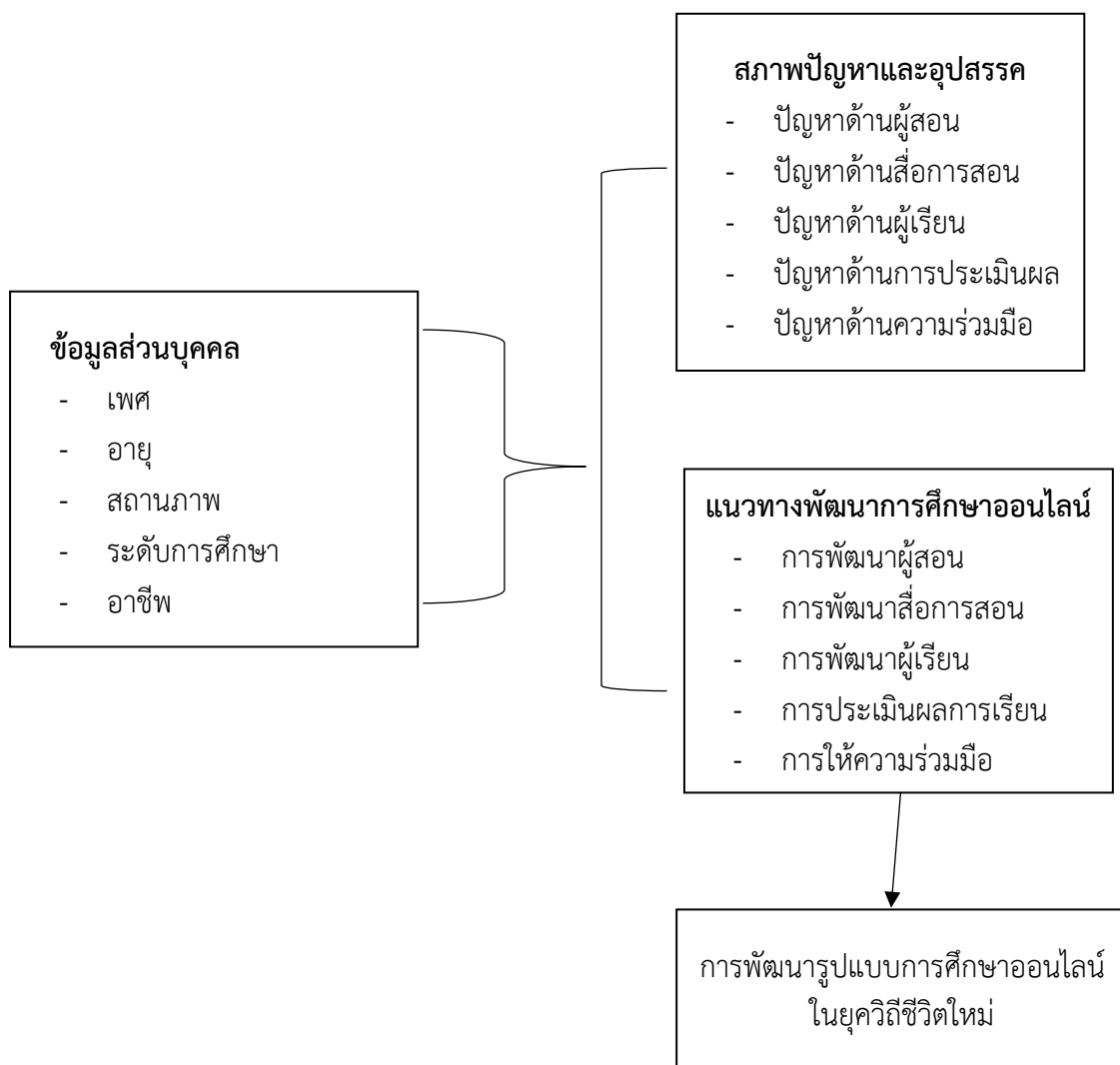
Marek et al. (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ประสบการณ์ของครูในการเปลี่ยนแปลงห้องเรียนไปสู่การเรียนทางไกลในช่วงการระบาดของโควิด-19” ผลการศึกษาพบว่า ครูและนักเรียน

ส่วนใหญ่ใช้แอปพลิเคชัน เช่น Messenger Line และ Whatsapp เพราะสามารถช่วยให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้นและช่วยลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียนอีกด้วย ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์คือสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร

โดยสรุป การศึกษาออนไลน์ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ได้จากทุกสถานที่ทุกเวลาที่มีการออนไลน์ ช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเนื้อหาบทเรียนได้จากอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่นเครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และลดระยะเวลาในการเรียนในห้องเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง มีอิสระในการเรียนรู้ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เรียนต้องการ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ทุกมิติ อย่างไรก็ตาม ผู้สอนจะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านการใช้อุปกรณ์ และสื่อการสอน จะต้องปรับปรุงอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ดีเพื่อให้การสอนต่อเนื่องไม่ขาดช่วง ในส่วนของผู้เรียนจะต้องมีวินัยในการควบคุมตนเอง มีสมาธิและความตั้งใจในการเรียนจึงจะทำให้การเรียนออนไลน์มีประสิทธิภาพ

2.10 สรุปกรอบแนวความคิด

ผู้วิจัยนำแนวคิดและข้อค้นพบของ Kennedy (2014) Kop (2011) ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545) และ ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557) มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้

ภาพที่ 2.1 : สรุปกรอบแนวความคิด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่” นี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research Method) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลัก ตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการศึกษาดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ อาจารย์ พนักงานและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธร จำนวน 512 ผู้วิจัยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ในการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 225 คน โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) และสัมภาษณ์เชิงกับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 10 ท่าน

ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ ร้อยละ 5 หรือ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$n = \frac{512}{1+(512(0.05)^2)}$$

$$n = \frac{512}{1+((512(0.0025))}$$

$$n = \frac{512}{1+1.28}$$

$$n = 225$$

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวอิสระ ได้แก่ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ ประกอบด้วย

1.1. ปัญหาด้านผู้สอน 1.2. ปัญหาด้านสื่อการสอน 1.3. ปัญหาด้านผู้เรียน 1.4. ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน 1.5. ปัญหาด้านความร่วมมือ และ 2. แนวทางในการพัฒนาการศึกษาออนไลน์

ประกอบด้วย 2.1. แนวทางการพัฒนาครูอาจารย์ผู้สอน 2.2. แนวทางพัฒนาสื่อการสอน 2.3. แนวทางพัฒนาผู้เรียน 2.4. แนวทางการประเมินผลการเรียน และ 2.5. การให้ความร่วมมือ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ Quantitative Research โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาออนไลน์จากเอกสาร ประกอบด้วย หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความวิจัย และบทความทางวิชาการ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านปัญหาผู้สอน ด้านปัญหาสื่อการสอน ด้านปัญหาผู้เรียน ด้านปัญหาการประเมินผลการเรียน และด้านปัญหาความร่วมมือ เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ จำนวนประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ แนวทางพัฒนาผู้สอน แนวทางพัฒนาสื่อการสอน แนวทางพัฒนาผู้เรียน แนวทางพัฒนาการประเมินผลการเรียน และแนวทางพัฒนาความร่วมมือ เป็นคำถามปลายปิดมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลอง (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธี Alpha Coefficient ของ Cronbach เมื่อได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น Reliability Coefficient ของแบบสอบถามแล้ว จึงนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้เพื่อดำเนินการทำการวิจัยต่อไป

3.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ Try Out เพื่อ

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา Content Validity โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC : Item Objective Congruence Index ในการสร้างประเด็นคำถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha) 0.95

2. หาค่าความเชื่อมั่น Reliability ของแบบสอบถามโดยทดลองใช้แบบสอบถามกับประชาชนที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

3. ปรับปรุงแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การจัดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้บริหารและบุคลากรในสถานที่ทำงาน เพื่อเป็นตัวแทนในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดแก่บุคลากร และกลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะมีการตอบแบบสอบถามให้ชัดเจนก่อน

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 225 คน ได้แบบสอบถามกลับมา 183 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81

3. ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำนวน 10 ท่าน เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Five Rating Likert Scale) มาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามดังนี้ คือ

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลผลหรือความหมายของค่าเฉลี่ย นำหนักคำตอบ ผู้วิจัยได้กำหนดเป็น 5 ระดับ ดังนี้ คือ

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า มีความเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาเขียนโดยการวิเคราะห์เชิงบรรยาย (Descriptive Analysis)

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน โดยรายละเอียดมีดังนี้

1. ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
3. ใช้การวิเคราะห์ t-test เพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ และการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร ตัว 2
4. ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance-ANOVA) เพื่อวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ และการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร ตัวขึ้นไป 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ 2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ 3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล 4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล 5. เพื่อนำเสนอการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
5. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
6. ผลการให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1: ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	124	67.75
	หญิง	59	32.24
	รวม	183	100.0
อายุ	ต่ำกว่า 25 ปี	61	33.33
	26 – 35 ปี	46	25.13
	36 – 45 ปี	33	18.03
	46 – 55 ปี	29	15.84
	56 ปีขึ้นไป	14	7.65
	รวม	183	100.0

สถานภาพ	โสด	114	62.29
	สมรส	61	33.33
	หม้าย	3	1.63
	หย่าร้าง	5	2.73
	รวม	183	100.0
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	33	18.03
	ปริญญาตรี	105	57.37
	ปริญญาโท	25	13.66
	ปริญญาเอก	20	10.92
	รวม	183	100.0
อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	66	36.06
	พนักงานบริษัทเอกชน	34	18.57
	ธุรกิจส่วนตัว	32	17.48
	อื่นๆ	51	27.86
	รวม	183	100.0

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่าเป็นเพศชายจำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 67.75 และเป็นเพศหญิงจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 32.24

สำหรับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา มีอายุระหว่าง 26 ถึง 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.13 และผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนน้อยที่สุด คือ มีอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.65

สำหรับสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 62.29 รองลงมา มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 33.33 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่ผู้ที่เป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 1.63

สำหรับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.37 รองลงมา มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.03 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 10.92 ตามลำดับ

สำหรับอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 36.06 รองลงมาคือผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 27.86 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่ ผู้ทำธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 17.48

4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ สามารถแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายด้านอันประกอบไปด้วย ปัญหาด้านผู้สอน ปัญหาด้านสื่อการสอน ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน และปัญหาด้านความร่วมมือ โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2: สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาและอุปสรรคโดยรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ปัญหาด้านผู้สอน	2.82	1.20	ปานกลาง	3
2. ปัญหาด้านสื่อการสอน	2.88	1.13	ปานกลาง	1
3. ปัญหาด้านผู้เรียน	2.87	1.17	ปานกลาง	2
4. ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน	2.72	1.19	ปานกลาง	4
5. ปัญหาด้านความร่วมมือ	2.67	1.24	ปานกลาง	5
โดยรวม	2.79	1.18	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 1.18) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 1.13) รองลงมาคือ ปัญหาด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 1.17) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านความร่วมมือ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 1.24)

ตารางที่ 4.3 : สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านผู้สอน

ปัญหาด้านผู้สอน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ปัญหาด้านการเตรียมตัว	2.77	1.26	ปานกลาง	5
2. ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา	2.80	1.30	ปานกลาง	4
3. ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ	2.86	1.28	ปานกลาง	1
4. ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์	2.85	1.30	ปานกลาง	2
5. ปัญหาด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร	2.81	1.33	ปานกลาง	3
ภาพรวมปัญหาด้านผู้สอน	2.82	1.20	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$, S.D. = 1.20) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 1.28) รองลงมาคือ ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 1.30) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการเตรียมตัว ($\bar{X} = 2.77$, S.D. = 1.26)

ตารางที่ 4.4 : สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านสื่อการสอน

ปัญหาด้านสื่อการสอน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
6. ปัญหาด้านเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์/เทคโนโลยี	2.94	1.22	ปานกลาง	2
7. ห้องสนทนา (Chatroom) ใช้การไม่ได้	2.81	1.28	ปานกลาง	3
8. อินเทอร์เน็ตไม่เสถียร	3.06	1.21	ปานกลาง	1
9. ไม่สามารถโพสต์ภาพหรือข้อความ	2.71	1.23	ปานกลาง	4
ภาพรวมปัญหาด้านสื่อการสอน	2.88	1.13	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านสื่อการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 1.13) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.21) รองลงมาคือ ปัญหาด้านเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์/เทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 1.22) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ไม่สามารถโพสต์ภาพหรือข้อความ ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 1.23)

ตารางที่ 4.5: สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านผู้เรียน

ปัญหาด้านผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
10. ปัญหาด้านความตั้งใจในการเรียน	2.88	1.21	ปานกลาง	2
11. ปัญหาด้านการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์	2.86	1.27	ปานกลาง	4
12. ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ	2.90	1.32	ปานกลาง	1
13. ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับครู อาจารย์/ผู้สอน	2.86	1.31	ปานกลาง	3
ภาพรวมปัญหาด้านผู้เรียน	2.87	1.17		

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 1.17) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 1.32) รองลงมาคือ ปัญหาด้านความตั้งใจในการเรียน ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 1.21) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.86$, S.D. = 1.27)

ตารางที่ 4.6 : สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ด้านการประเมินผลการเรียน

ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
14. ปัญหาด้านการมอบหมายงาน	2.86	1.24	ปานกลาง	1
15. ปัญหาด้านการส่งงานหรือส่งรายงาน	2.83	1.24	ปานกลาง	2
16. ปัญหาด้านการให้คะแนนไม่เป็นธรรม	2.53	1.31	ปานกลาง	4
17. ปัญหาด้านวิธีการประเมินผลการเรียนไม่เหมาะสม	2.67	1.25	ปานกลาง	3
ภาพรวมปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน	2.72	1.19	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 1.19) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านการมอบหมายงานค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.90$, S.D. = 1.32) รองลงมาคือ ปัญหาด้านการส่งงานหรือส่งรายงาน ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 1.21) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการให้คะแนนไม่เป็นธรรม ($\bar{X} = 2.53$, S.D. = 1.31)

ตารางที่ 4.7: สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านความร่วมมือ

ปัญหาด้านความร่วมมือ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ปัญหาด้านความร่วมมือจากคนในครอบครัว	2.66	1.32	ปานกลาง	2
2. ปัญหาด้านความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน	2.74	1.23	ปานกลาง	1
3. ปัญหาด้านความร่วมมือจากครูผู้สอน	2.61	1.32	ปานกลาง	3
ภาพรวมปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน	2.67	1.24	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านความร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 1.24) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.74$, S.D. = 1.23) รองลงมาคือ ปัญหาด้านความร่วมมือจากคนในครอบครัว ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = 1.32) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านความร่วมมือจากครูผู้สอน ($\bar{X} = 2.61$, S.D. = 1.32)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ จากคำถามปลายเปิด ผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 : แสดงความถี่และค่าร้อยละความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ	ความถี่	ร้อยละ
อินเทอร์เน็ตไม่ดี	5	3.3
ความพร้อมของอุปกรณ์	2	1.3
ขาดการประชาสัมพันธ์	1	.7
มีปัญหาด้านการทำงานกลุ่ม	2	1.3
ปัญหาด้านการควบคุมตัวเอง	1	.7
ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน	2	1.3
มีปัญหาด้านการสื่อสารและการทำความเข้าใจ	5	3.3
มีปัญหาด้านภาษาอังกฤษ	1	.7
ความตั้งใจและความสนใจของนักเรียนค่อนข้างน้อย	2	1.3
ไม่มีความเห็น	132	86.3
รวม	153	100.0

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุปัญหาและอุปสรรคของการเรียนออนไลน์เพิ่มเติม โดยสามารถเรียงลำดับดังนี้ คือ ปัญหาที่มากที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้านอินเทอร์เน็ตไม่ดี รองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านความพร้อมของอุปกรณ์ และปัญหาด้านการควบคุมตนเอง ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

สำหรับแนวทางการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ สามารถแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 5 ด้าน อันประกอบไปด้วย การพัฒนาผู้สอน การพัฒนาสื่อการสอน การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาการประเมินผลการเรียน และการให้ความร่วมมือ โดยสามารถ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.9 : แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การพัฒนาผู้สอน	3.60	1.05	เห็นด้วยมาก	5
2. การพัฒนาสื่อการสอน	3.65	1.06	เห็นด้วยมาก	1
3. การพัฒนาผู้เรียน	3.61	1.08	เห็นด้วยมาก	4
4. การพัฒนาการประเมินผลการเรียน	3.64	1.12	เห็นด้วยมาก	2
5. การให้ความร่วมมือ	3.63	1.12	เห็นด้วยมาก	3
โดยรวม	3.62	1.08	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การพัฒนาสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.06) รองลงมาคือ การประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.12) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาผู้สอน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 1.05)

ตารางที่ 4.10 : แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาผู้สอน

แนวทางการพัฒนาผู้สอน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การเตรียมความพร้อมด้านวิชาการศึกษา/ ค้นคว้าเพิ่มเติม	3.61	1.11	เห็นด้วยมาก	3
2. การปฏิบัติตามกฎกติกาและสอนให้ตรงเวลา	3.63	1.13	เห็นด้วยมาก	2
3. การฝึกฝนเทคนิคการถ่ายทอดให้มี ประสิทธิภาพ และมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	3.64	1.10	เห็นด้วยมาก	1
4. ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือ/วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีการสอน	3.59	1.11	เห็นด้วยมาก	4
5. การพัฒนาทักษะในการโน้มน้าวและสร้างแรง จูงใจในการเรียนของนักเรียน	3.55	1.16	เห็นด้วยมาก	5
โดยรวม	3.60	1.05	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาผู้สอนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การฝึกฝนเทคนิคการถ่ายทอดให้มีประสิทธิภาพ และมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.10) รองลงมาคือ การปฏิบัติตามกฎกติกาและสอนให้ตรงเวลา ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.13) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาทักษะในการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 1.16)

ตารางที่ 4.11: แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาสื่อการสอน

แนวทางการพัฒนาสื่อการสอน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การจัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัย/	3.58	1.14	เห็นด้วยมาก	4
2. การพัฒนาห้องสนทนา Chatroom ให้ สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ	3.67	1.12	เห็นด้วยมาก	2
3. การจัดการระบบ Internet ให้เสถียร มี ประสิทธิภาพและรวดเร็ว	3.72	1.08	เห็นด้วยมาก	1
4. การพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้สามารถ โพสต์ภาพหรือข้อความได้เป็นอย่างดี	3.61	1.17	เห็นด้วยมาก	3
โดยรวม	3.65	1.06	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาสื่อการสอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 1.06) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การจัดการระบบ Internet ให้เสถียร มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 1.08) รองลงมาคือ การพัฒนาห้องสนทนา Chatroom ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.12) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้สามารถโพสต์ภาพหรือข้อความได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 1.17)

ตารางที่ 4.12: แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน

แนวทางการพัฒนาผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. มีความตั้งใจในการเรียน มีจิตใจเป็นสมาธิ และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.61	1.13	เห็นด้วยมาก	2
2. มีการพัฒนาทักษะในการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์	3.67	1.12	เห็นด้วยมาก	1
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็นและสนทนาโต้ตอบอย่างสร้างสรรค์	3.61	1.15	เห็นด้วยมาก	2
4. การมีปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์ผู้สอนอย่างใกล้ชิด	3.56	1.19	เห็นด้วยมาก	3
โดยรวม	3.61	1.08	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า การพัฒนาทักษะในการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.12) รองลงมาคือ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็นและสนทนาโต้ตอบอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 1.15) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความตั้งใจในการเรียน มีจิตใจเป็นสมาธิ และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 1.13)

ตารางที่ 4.13: แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาการประเมินผล การเรียน

แนวทางการพัฒนาการประเมินผลการเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. การมอบหมายงานให้เหมาะสมตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถานการณ์	3.68	1.15	เห็นด้วยมาก	1
2. การส่งงานหรือส่งรายงานตามวันและเวลา หรือ บางครั้งอาจต้องมีความยืดหยุ่น	3.58	1.12	เห็นด้วยมาก	4
3. มีตัวชี้วัดในการให้คะแนนที่เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ตามหลักวิชาการ	3.63	1.15	เห็นด้วยมาก	3
4. การประเมินผลการเรียนอย่างเป็นธรรม และ ตรงกับความเป็นจริง	3.66	1.12	เห็นด้วยมาก	2
โดยรวม	3.64	1.08		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมอบหมายงานให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.15) รองลงมาคือ การประเมินผลการเรียนอย่างเป็นธรรม และตรงกับความเป็นจริง ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.12) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีตัวชี้วัดในการให้คะแนนที่เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ตามหลักวิชาการ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.15)

ตารางที่ 4.14: แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการให้ความร่วมมือ

แนวทางการพัฒนาการให้ความร่วมมือ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ครอบครัวและคนในครอบครัวควรให้ความร่วมมือ	3.62	1.17	เห็นด้วยมาก	3
2. เพื่อนๆ ที่เรียนด้วยกันให้ความร่วมมือ	3.63	1.16	เห็นด้วยมาก	2
3. ครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ การเรียนของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน	3.64	1.15	เห็นด้วยมาก	1
โดยรวม	3.63	1.12	เห็นด้วยมาก	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการให้ความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.12) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ การเรียนของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.15) รองลงมาคือ เพื่อนๆ ที่เรียนด้วยกัน ให้ความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 1.16) และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครอบครัวและคนในครอบครัว ให้ความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.17)

สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.15: ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

แนวทางการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่	ความถี่	ร้อยละ
ควรมีการบ้านทำเพื่อเก็บคะแนน	25	16.33
พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้ดีขึ้น	45	29.41
ผู้สอนควรมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย	35	22.87
ควรมีการสอนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการสอน	2	1.30
ควรปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน	3	2.00
ควรตั้งคำถามนำก่อนการสอนเพื่อให้นักเรียนตื่นตัว	1	.70
อยากเรียนออนไลน์ในเทอมหน้าและทุกๆ เทอม	1	.70
ควรพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ปัญหาและการเลือกใช้สื่อ	1	.70
การเรียนในห้องเรียนจริงดีกว่าการเรียนออนไลน์	1	.70
มุ่งเน้นการทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	1	.70
มีห้องแยกเพื่อการเรียนโดยเฉพาะ	1	.70
อยากให้มีการทบทวนก่อนการสอบ	1	.70
ควรคำนึงถึงทักษะของนักเรียน	1	.70
ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้	1	.70
ควรมีการทำแบบทดสอบออนไลน์	1	.70
ควรเลือกช่องทางการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย	1	.70
ควรจัดการเรียนการสอนแบบผสมทั้งแบบในห้องเรียนและออนไลน์	1	.70
มีความเห็น	122	79.73
ไม่มีความเห็น	31	20.26
รวม	153	100.0

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการศึกษาออนไลน์เพิ่มเติม โดยสามารถเรียงลำดับดังนี้ ปัญหาที่มากที่สุด ได้แก่ ควรมีการพัฒนาอินเทอร์เน็ตให้ดีขึ้น รองลงมาได้แก่ ผู้สอนควรมีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย ควรมีการบ้านให้ทำเพื่อเก็บคะแนน ควรปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน อยากให้มีการสอนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการสอน ควรตั้งคำถามนำก่อนการสอนเพื่อให้นักเรียนตื่นตัว เป็นต้น

4.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.16: ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามเพศ

รายการปัญหา	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ปัญหาด้านการเตรียมตัว	2.78	1.21	2.76	1.25	.671	.503
ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา	2.78	1.26	2.80	1.32	.450	.653
ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ	2.87	1.93	2.85	1.69	.300	.765
ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์	2.89	1.25	2.87	1.29	.028	.978
ปัญหาด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร	2.86	1.26	2.75	1.28	-.580	.562

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามเพศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย t-Test พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามอายุ

รายการปัญหา	อายุ	\bar{X}	S.D.	df	F	P
ปัญหาด้านการเตรียมตัว	ต่ำกว่า 25 ปี	2.78	1.82	152	.296	.612
	26 – 35 ปี	2.79	1.92			
	36 – 45 ปี	2.76	1.88			
	46 – 55 ปี	2.77	1.81			
	56 ปีขึ้นไป	2.80	1.88			
ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา	ต่ำกว่า 25 ปี	2.49	1.79	152	.443	.399
	26 – 35 ปี	2.48	1.95			
	36 – 45 ปี	2.58	1.99			
	46 – 55 ปี	2.46	1.91			
	56 ปีขึ้นไป	2.76	1.93			
ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ	ต่ำกว่า 25 ปี	2.58	1.77	152	.522	.619
	26 – 35 ปี	2.31	1.97			
	36 – 45 ปี	2.41	1.96			
	46 – 55 ปี	2.40	1.86			
	56 ปีขึ้นไป	2.51	1.97			

ปัญหาด้านความ	ต่ำกว่า 25 ปี	2.50	1.74	152	.531	.513
เชี่ยวชาญในการ	26 – 35 ปี	2.38	1.96			
ใช้อุปกรณ์	36 – 45 ปี	2.40	1.89			
	46 – 55 ปี	2.32	1.92			
	56 ปีขึ้นไป	2.56	1.09			
ปัญหาด้านการใช้	ต่ำกว่า 25 ปี	2.46	1.74	152	.460	.465
ภาษาและการสื่อสาร	26 – 35 ปี	2.41	1.97			
	36 – 45 ปี	2.57	1.87			
	46 – 55 ปี	2.41	1.93			
	56 ปีขึ้นไป	2.53	1.98			

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามอายุ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามสถานภาพการสมรส

รายการปัญหา	สถานภาพการสมรส	\bar{X}	S.D.	df	F	P
ปัญหาด้านการเตรียมตัว	โสด	2.50	1.86	152	.413	.545
	สมรส	2.52	1.87			
	หย่าร้าง	2.85	1.90			
	แยกกันอยู่	2.25	1.19			
ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา	โสด	2.56	1.94	152	1.519	.210
	สมรส	2.51	1.92			
	หย่าร้าง	2.75	1.88			
	แยกกันอยู่	2.63	1.60			
ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ	โสด	2.41	1.94	152	.393	.558
	สมรส	2.43	1.88			
	หย่าร้าง	2.50	1.99			
	แยกกันอยู่	2.65	1.66			
ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์	โสด	2.40	1.95	152	.489	.490
	สมรส	2.39	1.87			
	หย่าร้าง	2.59	1.90			
	แยกกันอยู่	2.64	1.47			

ปัญหาด้านการใช้	โสต	2.49	1.93	152	1.220	.403
ภาษาและการสื่อสาร	สมรส	2.45	1.85			
	หย่าร้าง	2.64	1.88			
	แยกกันอยู่	2.67	1.61			

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามสถานภาพการสมรส จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ตามระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	df	F	P
ปัญหาด้านการเตรียมตัว	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.63	1.90	152	.357	.419
	ปริญญาตรี	2.54	1.90			
	ปริญญาโท	2.48	1.83			
	ปริญญาเอก	2.41	1.83			
ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.70	1.94	152	2.023	.111
	ปริญญาตรี	2.60	1.91			
	ปริญญาโท	2.52	1.96			
	ปริญญาเอก	2.30	1.90			
ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.59	1.98	152	2.142	.095
	ปริญญาตรี	2.51	1.86			
	ปริญญาโท	2.31	1.92			
	ปริญญาเอก	2.25	1.90			
ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.47	1.97	152	1.546	.202
	ปริญญาตรี	2.53	1.88			
	ปริญญาโท	2.28	1.93			
	ปริญญาเอก	2.32	1.93			
ปัญหาด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.63	1.97	152	2.694	.146
	ปริญญาตรี	2.61	1.87			
	ปริญญาโท	2.37	1.93			
	ปริญญาเอก	2.28	1.82			

จากตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามระดับการศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามอาชีพ

ตัวแปรตาม	อาชีพ	\bar{X}	S.D.	df	F	P
ปัญหาด้านการเตรียมตัว	ราชการ	2.55	1.94	152	.270	.428
	พนักงานบริษัทเอกชน	2.50	0.80			
	ธุรกิจส่วนตัว	2.33	1.94			
	อาชีพอื่น ๆ	2.49	0.81			
ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา	ราชการ	2.65	0.96	152	1.828	.105
	พนักงานบริษัทเอกชน	2.56	0.90			
	ธุรกิจส่วนตัว	2.20	1.11			
	อาชีพอื่น ๆ	3.36	0.88			
ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ	ราชการ	2.50	1.96	152	1.108	.413
	พนักงานบริษัทเอกชน	2.37	0.89			
	ธุรกิจส่วนตัว	2.16	1.12			
	อาชีพอื่น ๆ	3.35	1.87			
ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการอุปกรณ์	ราชการ	2.43	0.99	152	.587	.710
	พนักงานบริษัทเอกชน	3.41	0.88			
	ธุรกิจส่วนตัว	3.17	1.03			
	อาชีพอื่น ๆ	3.51	0.84			
ปัญหาด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร	ราชการ	2.55	1.98	152	.450	.755
	พนักงานบริษัทเอกชน	3.45	1.87			
	ธุรกิจส่วนตัว	2.32	0.99			
	อาชีพอื่น ๆ	2.43	1.93			

จากตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์จำแนกตามอาชีพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

4.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

Ha2: ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์จำแนกตามเพศ

รายการพัฒนา	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การพัฒนาผู้สอน	3.40	0.92	3.36	0.89	.350	.727
การพัฒนาสื่อการสอน	3.44	0.95	3.46	0.84	-.149	.881
การพัฒนาผู้เรียน	3.38	0.92	3.35	0.91	.231	.817
การประเมินผลการเรียน	3.46	0.92	3.34	0.95	1.063	.289
การให้ความร่วมมือ	3.41	0.92	3.32	0.98	.814	.416

จากตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามเพศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย T-Test พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามอายุ

ตัวแปรตาม	อายุ	\bar{X}	S.D.	df	F	P
การพัฒนาผู้สอน	ต่ำกว่า 25 ปี	3.37	0.81	320	.980	.418
	26 – 35 ปี	3.35	0.98			
	36 – 45 ปี	3.47	0.90			
	46 – 55 ปี	3.39	0.85			
	56 ปีขึ้นไป	3.66	0.98			
การพัฒนาสื่อการสอน	ต่ำกว่า 25 ปี	3.59	0.74	320	1.126	.345
	26 – 35 ปี	3.48	1.00			
	36 – 45 ปี	3.49	0.86			
	46 – 55 ปี	3.37	0.94			
	56 ปีขึ้นไป	3.69	0.96			
การพัฒนาผู้เรียน	ต่ำกว่า 25 ปี	3.64	0.78	320	.913	.476
	26 – 35 ปี	3.67	0.92			
	36 – 45 ปี	3.40	0.93			
	46 – 55 ปี	3.65	0.95			
	56 ปีขึ้นไป	3.44	0.90			
การประเมินผลการเรียน	ต่ำกว่า 25 ปี	3.59	0.76	320	.429	.587
	26 – 35 ปี	3.39	0.93			
	36 – 45 ปี	3.46	0.96			
	46 – 55 ปี	3.36	0.94			
	56 ปีขึ้นไป	3.58	0.95			
การให้ความร่วมมือ	ต่ำกว่า 25 ปี	3.59	0.71	320	.717	.481
	26 – 35 ปี	3.39	0.94			
	36 – 45 ปี	3.38	0.97			
	46 – 55 ปี	3.37	0.93			
	56 ปีขึ้นไป	3.58	0.98			

จากตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามอายุ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ตัวแปรตาม	สถานภาพการสมรส	\bar{X}	S.D.	df	F	P
การพัฒนาผู้สอน	โสด	3.49	0.93	320	.04	.686
	สมรส	3.38	0.86			
	หย่าร้าง	3.39	0.95			
	แยกกันอยู่	3.27	0.97			
การพัฒนาสื่อการสอน	โสด	3.48	0.94	320	.43	.527
	สมรส	3.38	0.86			
	หย่าร้าง	3.47	1.12			
	แยกกันอยู่	3.35	0.70			
การพัฒนาผู้เรียน	โสด	3.48	0.92	320	.48	.496
	สมรส	3.28	0.92			
	หย่าร้าง	3.39	0.90			
	แยกกันอยู่	3.15	0.82			
การประเมินผลการเรียน	โสด	3.48	0.92	320	1.2	.290
	สมรส	3.36	0.93			
	หย่าร้าง	3.45	1.19			
	แยกกันอยู่	3.45	0.10			
การให้ความร่วมมือ	โสด	3.48	0.90	320	.88	.449
	สมรส	3.30	1.02			
	หย่าร้าง	3.14	0.94			
	แยกกันอยู่	3.18	0.90			

จากตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามสถานภาพการสมรส จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	df	F	P
การพัฒนาผู้สอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.67	0.92	320	.763	.525
	ปริญญาตรี	3.40	0.92			
	ปริญญาโท	3.48	0.93			
	ปริญญาเอก	3.24	0.84			
การพัฒนาสื่อการสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.47	0.96	320	2.599	.4652
	ปริญญาตรี	3.63	0.88			
	ปริญญาโท	3.36	0.94			
	ปริญญาเอก	3.86	0.86			
การพัฒนาผู้เรียน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.47	0.91	320	2.735	.245
	ปริญญาตรี	3.59	0.84			
	ปริญญาโท	3.26	0.98			
	ปริญญาเอก	3.56	0.90			
การประเมินผลการเรียน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.62	0.87	320	1.617	.185
	ปริญญาตรี	3.67	0.94			
	ปริญญาโท	3.35	0.92			
	ปริญญาเอก	3.68	0.96			
การให้ความร่วมมือ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.57	0.89	320	2.345	.073
	ปริญญาตรี	3.49	0.91			
	ปริญญาโท	3.27	0.95			
	ปริญญาเอก	3.76	0.95			

จากตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามระดับการศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม	อาชีพ	\bar{X}	S.D.	df	F	P
การพัฒนาผู้สอน	ราชการ	3.75	0.98	320	.350	.852
	พนักงานบริษัทเอกชน	3.41	0.84			
	ธุรกิจส่วนตัว	3.32	1.04			
	อาชีพอื่น ๆ	3.65	0.92			
การพัฒนาสื่อการสอน	ราชการ	3.59	1.01	320	.541	.725
	พนักงานบริษัทเอกชน	3.41	0.81			
	ธุรกิจส่วนตัว	3.28	0.96			
	อาชีพอื่น ๆ	3.38	0.91			
การพัฒนาผู้เรียน	ราชการ	3.67	0.91	320	1.177	.326
	พนักงานบริษัทเอกชน	3.34	0.92			
	ธุรกิจส่วนตัว	3.50	1.06			
	อาชีพอื่น ๆ	3.31	0.87			
การประเมินผลการเรียน	ราชการ	3.87	0.89	320	.819	.537
	พนักงานบริษัทเอกชน	3.34	0.89			
	ธุรกิจส่วนตัว	3.10	1.05			
	อาชีพอื่น ๆ	3.84	0.86			

จากตารางที่ 4.25 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ จำแนกตามอาชีพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ANOVA (F-Test) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า .05 ทุกด้าน

4.6 ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 10 ท่านเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.26 ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์

สภาพปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
<p>ปัญหาด้านผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ผู้สอนบางคนขาดการเตรียมตัว ขาดทักษะในการสอนออนไลน์ ขาดทักษะในการใช้อุปกรณ์การสอน การสอนไม่น่าสนใจเพราะใช้วิธีบรรยายแบบเดิม มีการปฏิสัมพันธ์น้อย ไม่มีเทคนิคที่ทำให้ผู้ฟังสนใจ -ผู้สอนบางท่านขาดทักษะในการใช้โปรแกรมเชื่อมโยงเว็บไซต์ต่าง ๆ รวมถึงขาดทักษะการเชื่อมโยงกับสื่อต่าง ๆ -ความไม่พร้อมในการออกแบบการเรียนการสอนในการรองรับรูปแบบการเรียนออนไลน์แบบเต็มรูปแบบ เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอน และข้อจำกัดของบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 	<p>แนวทางพัฒนาผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ควรมีการเตรียมตัว อ่านหนังสือล่วงหน้า มีการจัดทำบทเรียนหรือสไลด์ประกอบการสอน ควรมีการฝึกอบรมทักษะการสอนออนไลน์และทักษะการใช้อุปกรณ์ ควรมีเทคนิคการสอนที่สามารถสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้เรียนและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์ -ควรมีการเรียนรู้ทักษะการใช้สื่อที่สามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น Youtube เป็นต้น -ผู้สอนควรพยายามศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจาก Google เพื่อให้เกิดความเข้าใจอุปกรณ์และเครื่องมือในการสอนและสามารถสอนได้ดี
<p>ปัญหาด้านสื่อการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร สัญญาณไม่ดี ขาด ๆ หาย ๆ ผู้เรียนบางคนไม่มีความรู้หรือมีความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์สื่อสาร และมีปัญหาในการส่งงาน -สื่อการเรียนเกี่ยวกับตำราเรียนออนไลน์ไม่ค่อยมี และขาดสื่อการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจและทันสมัย 	<p>แนวทางพัฒนาสื่อการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ควรมีการพัฒนาาระบบอินเทอร์เน็ตให้ทันสมัย รวดเร็ว สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และผู้เรียนควรฝึกใช้อุปกรณ์การสื่อสารให้คล่องแคล่ว -ต้องมีการจัดเตรียมสื่อการสอนออนไลน์ เช่น คลิปหรือสไลด์ประกอบการสอน เป็นต้น
<p>ปัญหาด้านผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> -คุณภาพการเรียนลดลงเนื่องจากผู้เรียนบางคนขาดความสนใจในการเรียน อาจารย์ไม่สามารถ 	<p>แนวทางพัฒนาผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ผู้เรียนต้องให้ความสนใจในการเรียน มีระเบียบวินัย รู้จักควบคุมตนเอง ไม่ประจบกิจกรรม

สภาพปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
<p>ควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียน บางคนเปิดกล้องทิ้งไว้ แต่ไม่ได้สนใจเรียน ผู้เรียนบางคนอาจมีปัญหาคอมพิวเตอร์ ไม่กล้าสอบถามเนื้อหาในบทเรียนที่อาจารย์สอน ผู้เรียนขาดการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้เรียนบางคนขาดทักษะในการเรียนออนไลน์ ไม่สามารถเข้าห้องเรียนหรือไลน์กลุ่ม</p>	<p>อย่างอื่นในเวลาเรียน หากมีข้อสงสัยจะต้องกล้าที่จะสอบถามอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน และควรเพิ่มการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนให้มากขึ้น</p> <p>-ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนรู้ และควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยเพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพ</p> <p>-ผู้สอนต้องมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด</p>
<p>ปัญหาด้านการประเมินผล</p> <p>-การประเมินผลอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานหรือมีคะแนนลดลงเมื่อเทียบกับการเรียนในชั้นเรียน ผู้เรียนบางคน เข้าเรียนไม่สม่ำเสมอและส่งงานไม่ครบตามกำหนดทำให้การประเมินความรู้ที่แท้จริงยาก</p>	<p>แนวทางพัฒนาการประเมินผล</p> <p>-ควรมีวิธีการประเมินผลเพิ่มเติม เช่น ประเมินจากการเข้าเรียน การตอบคำถาม และปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ผู้สอนมอบหมายงานให้ทำทำบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม และควรเน้นกิจกรรมใบงาน หรือการทำรายงานของนักศึกษาเนื่องจากเวลาเข้าเรียนอาจไม่ครบตามชั่วโมงเรียน</p>
<p>ปัญหาด้านความร่วมมือ</p> <p>-ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่ให้ความร่วมมือ</p> <p>-ผู้ปกครองบางคนไม่ให้ความร่วมมือไม่ได้จัดสรรห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนออนไลน์</p>	<p>แนวทางพัฒนาความร่วมมือ</p> <p>-ผู้สอนจะต้องเช็คชื่อผู้เรียนทุกครั้งก่อนสอนออนไลน์และก่อนยุติการสอนเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้เข้าร่วมฟังการบรรยาย หรือทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง</p> <p>-ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือโดยการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์</p>

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ 2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ 3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล 4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล 5. เพื่อนำเสนอการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Research Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ Quantitative Research และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการทบทวน แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ Primary Data กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 321 คน และใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth-interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 ท่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) หรือ F-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 183 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย รองลงมาเป็นเพศหญิง สำหรับอายุของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุต่ำกว่า 25 ปี รองลงมา มีอายุระหว่าง 26 ถึง 35 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่จำนวนน้อยที่สุด คือ มีอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป สำหรับสถานภาพการสมรสของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด รองลงมา มีสถานภาพสมรส และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่ผู้ที่เป็นหม้าย สำหรับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาเอก สำหรับอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ทำงานเป็นข้าราชการหรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจ รองลงมาคือผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่ ผู้ทำธุรกิจส่วนตัว

5.1.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านผู้เรียน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านความร่วมมือ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือ ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการเตรียมตัว

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านสื่อการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านเครื่องมือเทคโนโลยี/วัสดุอุปกรณ์/ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านไม่สามารถโพสต์ภาพหรือข้อความ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านความตั้งใจในการเรียน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์ผู้สอน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านการมอบหมายงานค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านการส่งงานหรือส่งรายงาน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านการให้คะแนนไม่เป็นธรรม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ปัญหาด้านความร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านความร่วมมือจากคนในครอบครัว และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านความร่วมมือจากครูผู้สอน

5.1.3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การพัฒนาสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินผลการเรียน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาผู้สอน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาครู / อาจารย์ผู้สอนโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การฝึกฝนเทคนิคการถ่ายทอดให้มีประสิทธิภาพ และมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การปฏิบัติตามกฎกติกาและสอนให้ตรงเวลา และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาทักษะในการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาสื่อการสอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การจัดการระบบ Internet ให้เสถียร มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนาห้องสนทนา Chatroom ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การพัฒนาทักษะในการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น และสนทนาโต้ตอบอย่างสร้างสรรค์ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์/ผู้สอนอย่างใกล้ชิด

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาการประเมินผลการเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การมอบหมายงานให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินผลการเรียนอย่างเป็นธรรม และตรงกับความ เป็นจริง และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การส่งงานหรือส่งรายงานตามวันและเวลา หรือ บางครั้งอาจต้องมีความยืดหยุ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ ด้านการให้ความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ การเรียนของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อนๆ ที่เรียนด้วยกันให้ความร่วมมือ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครอบครัวและคนในครอบครัวให้ความร่วมมือ

5.1.4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า 0.05 ทุกด้าน

5.1.5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลคือ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Probability (P-Value) มากกว่า 0.05 ทุกด้าน

5.1.6 ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 10 ท่านเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านผู้สอนและแนวทางแก้ไข

ปัญหา คือ ผู้สอนบางคนขาดการเตรียมตัว ขาดทักษะในการสอนออนไลน์ ขาดทักษะในการใช้อุปกรณ์การสอน การสอนไม่น่าสนใจเพราะใช้วิธีบรรยายแบบเดิม มีการปฏิสัมพันธ์น้อย ไม่มีเทคนิคที่ทำให้ผู้ฟังสนใจ ผู้สอนบางท่านขาดทักษะในการใช้โปรแกรมเชื่อมโยงเว็บไซต์ต่าง ๆ รวมถึงขาดทักษะการเชื่อมโยงกับสื่อต่าง ๆ มีความไม่พร้อมในการออกแบบการเรียนการสอนในการรองรับรูปแบบการเรียนออนไลน์แบบเต็มรูปแบบ เช่นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสอน และข้อจำกัดของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวทางแก้ไข คือ ควรมีการเตรียมตัว อ่านหนังสือล่วงหน้า มีการจัดทำบทเรียนหรือสไลด์ประกอบการสอน ควรมีการฝึกอบรมทักษะการสอนออนไลน์และทักษะการใช้อุปกรณ์ ควรมีเทคนิคการสอนที่สามารถสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้เรียนและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์ ควรมีการเรียนรู้ทักษะการใช้สื่อที่สามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น Youtube เป็นต้น ควรมีการเตรียมตัว อ่านหนังสือล่วงหน้า มีการจัดทำบทเรียนหรือสไลด์ประกอบการสอน ควรมีการฝึกอบรมทักษะการสอนออนไลน์และทักษะการใช้อุปกรณ์ ควรมีเทคนิคการสอนที่สามารถสร้างความดึงดูดใจให้กับผู้เรียนและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์ ควรมีการเรียนรู้ทักษะการใช้สื่อที่สามารถเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น Youtube เป็นต้น

2. ปัญหาด้านสื่อการสอนและแนวทางแก้ไข

ปัญหา คือ ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร สัญญาณไม่ดี ขาด ๆ หาย ๆ ผู้เรียนบางคนไม่มีความรู้หรือมีความรู้เล็กน้อยเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์สื่อสาร และมีปัญหาในการส่งงาน ผู้เรียนบางคนไม่มีความรู้หรือมีความรู้เล็กน้อยเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์สื่อสาร และมีปัญหาในการส่งงาน สื่อการเรียนเกี่ยวกับตำราเรียนออนไลน์ไม่ค่อยมี และขาดสื่อการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจและทันสมัย

แนวทางแก้ไขคือ ควรมีการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้ทันสมัย รวดเร็ว สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนควรฝึกใช้อุปกรณ์การสื่อสารให้คล่องแคล่ว ผู้สอนจะต้องมีการจัดเตรียมสื่อการสอนออนไลน์ เช่น คลิปวีดีโอหรือสไลด์ประกอบการสอน เป็นต้น

3. ปัญหาด้านผู้เรียนและแนวทางแก้ไข

ปัญหาคือคุณภาพการเรียนลดลงเนื่องจากผู้เรียนบางคน ขาดความสนใจในการเรียน อาจารย์ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของผู้เรียน บางคนเปิดกล้องทิ้งไว้ แต่ไม่ได้สนใจเรียน ผู้เรียนบางคนอาจมีปัญหาคือการสื่อสาร ไม่กล้าสอบถามเนื้อหาในบทเรียนที่อาจารย์สอน ผู้เรียนขาดการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้เรียนบางคนขาดทักษะในการเรียนออนไลน์ ไม่สามารถเข้าห้องเรียนหรือไลน์กลุ่มผู้เรียนบางคนเข้าเรียนไม่ตรงเวลา ส่งงานช้า

แนวทางแก้ไข คือ ผู้เรียนต้องให้ความสนใจในการเรียน มีระเบียบ วินัย รู้จักควบคุมตนเอง ไม่ประกอบกิจกรรมอย่างอื่นในเวลาเรียน หากมีข้อสงสัยจะต้องกล้าที่จะสอบถามอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน และควรเพิ่มการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนให้มากขึ้น ผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนรู้ และควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยเพื่อให้การเรียนมีประสิทธิภาพผู้สอนต้องมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด

4. ปัญหาด้านการประเมินผลและแนวทางแก้ไข

ปัญหา คือ การประเมินผลอาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานหรือมีคะแนนลดลงเมื่อเทียบกับการเรียนในชั้นเรียน ผู้เรียนบางคน เข้าเรียนไม่สม่ำเสมอและส่งงานไม่ครบตามกำหนดทำให้การประเมินความรู้ที่แท้จริงยาก

แนวทางแก้ไข คือ ควรมียุทธศาสตร์การประเมินผลเพิ่มเติม เช่น ประเมินจากการเข้าเรียน การตอบคำถามและปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ผู้สอนมอบหมายงานให้ทำทำยบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าเพิ่มเติม และควรเน้นกิจกรรมใบงาน หรือการทำรายงานของนักศึกษาเนื่องจากเวลาเข้าเรียนอาจไม่ครบตามชั่วโมงเรียน

5. ปัญหาด้านความร่วมมือและแนวทางแก้ไข

ปัญหา คือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่ให้ความร่วมมือ ผู้ปกครองบางคนไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ได้จัดสรรห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนขาดสมาธิในการเรียน

แนวทางแก้ไข คือ ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือโดยการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ ผู้สอนจะต้องเช็คชื่อผู้เรียนทุกครั้งก่อนสอนออนไลน์และก่อนเลิกสอนเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้เข้าร่วมฟังการบรรยาย หรือทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือโดยการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ ทำเสมือนหนึ่งว่า ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่ในห้องเรียนจริง ๆ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาด้านสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านผู้สอน ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน และปัญหาด้านความร่วมมือ ตามลำดับ ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับข้อค้นพบของอนุชา สะเล็ม (2560) ที่กล่าวว่า ปัญหาด้านสื่อการสอนเป็นปัญหาหลักสำหรับการศึกษาออนไลน์ เนื่องจากผู้เรียนบางคน มีอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อินเทอร์เน็ตไม่เสถียร คลื่นหรือสัญญาณก็ไม่ดี ขาดๆ หายๆ บางครั้งทำให้การเรียนหรือการรับรู้ข้อมูลจากผู้สอนไม่ต่อเนื่อง ในส่วนของผู้เรียนก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน บางคนมีสมาธิและตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี แต่บางขาดวินัยและขาดการควบคุมตนเอง ไม่ตั้งใจเรียนก็มี จึงอาจทำให้การเรียนขาดประสิทธิภาพ

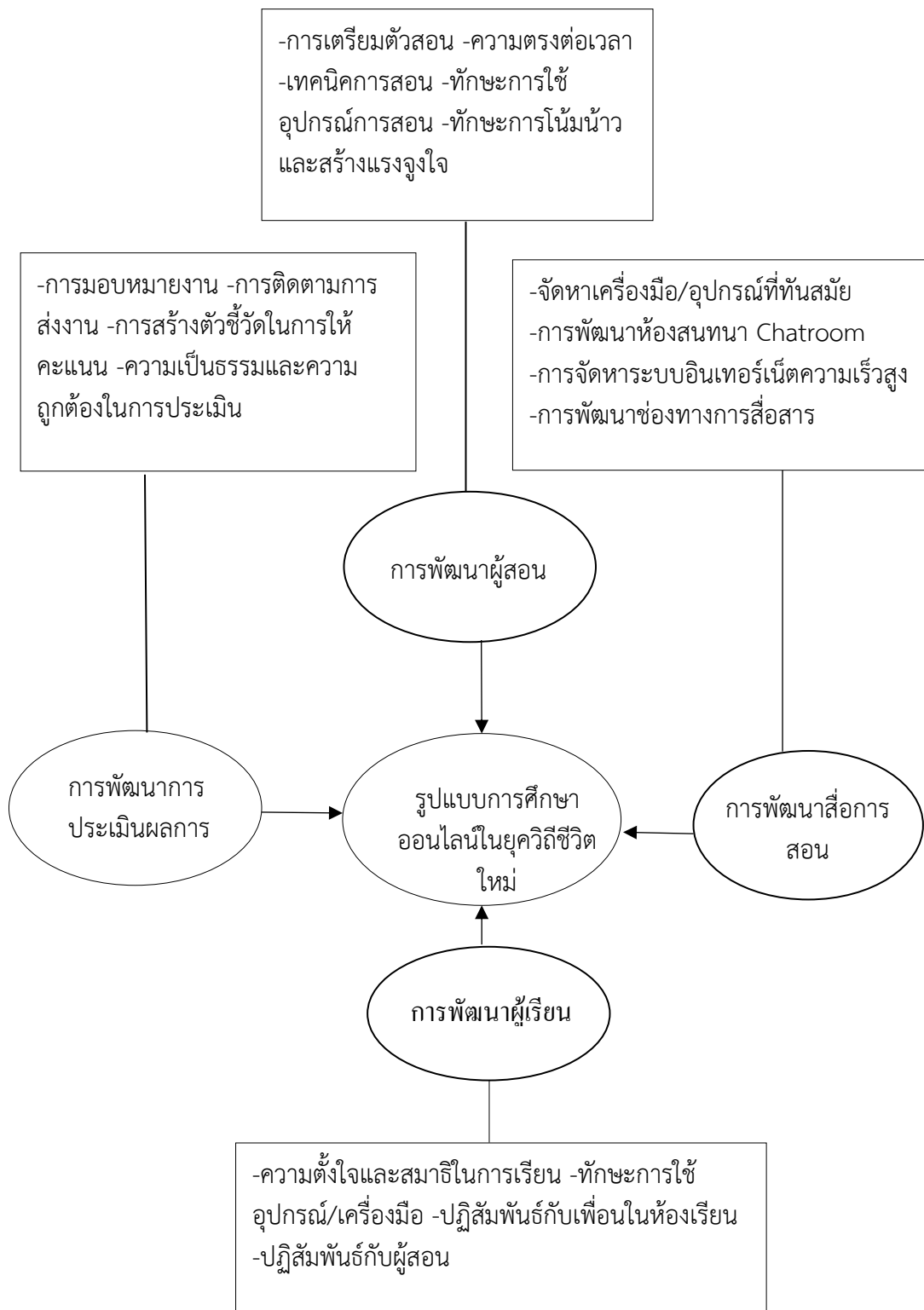
ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในยุควิถีชีวิตใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การพัฒนาสื่อการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินผลการเรียน การให้ความร่วมมือ การพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาผู้สอน ตามลำดับ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่า สื่อการสอนมีความสำคัญมากต่อการเรียนออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบว่า สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2548: 5) ที่กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้ผู้เรียนรู้อะไรก็มีโอกาสและทางเลือก ที่จะเข้าปัจจัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ และขีด

ความสามารถของผู้เรียน และสอดคล้องกับข้อค้นพบของสุวิทย์ เมษินทรีย์ (2556) ซึ่งกล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ เป็นการปรับกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนจะเป็นเครื่องมือกระตุ้นการเรียนการสอนของผู้เรียน ซึ่งนับเป็นความท้าทายสำหรับผู้สอนอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงต้องมีการพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมและสามารถใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสามมิติ สุขบรรจง (2554) ซึ่งพบว่า การเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีอิสระในการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ โดยไม่มีขีดจำกัด ฐาปนีย์ ธรรมเมธา (2557) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนจะต้องมีการออกแบบอย่างเหมาะสมเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ จะต้องมีการถ่ายทอดรูปแบบจากความคิดออกมาเป็นผลงานที่ผู้อื่นสามารถมองเห็น รับรู้ หรือสัมผัสได้ การออกแบบสื่อการเรียนการสอน จึงเป็นกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยมีการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ กิจกรรมและการประเมินผล การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนที่มีประสบการณ์ที่ดีจะสามารถใช้ประสบการณ์และความรู้ ความสามารถของตนในการคิด ในการเลือกวิธีการสอน สื่อการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดแผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ในพันธกิจที่ 2 เสริมสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประเทศอย่างทั่วถึงเท่าเทียม ยุทธศาสตร์ 5 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา โดยมีกลยุทธ์ 4 ข้อ คือ 1. พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการที่ทันสมัย และไม่ซ้ำซ้อน ให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ 2. พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของประเทศ ระบบการรายงานผลของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษาให้เป็นเอกภาพ เป็นปัจจุบันและมีมาตรฐานเดียวกัน 3. ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ หรือ สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษา ทุกระดับ/ประเภทการศึกษา นำมาใช้เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และ 4. จัดหาอุปกรณ์/ทรัพยากรพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอ ทั่วถึง และเหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

5.3 การพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

จากผลการวิจัยและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัย ได้นำเสนอรูปแบบการศึกษาออนไลน์ ได้แก่

(1) การพัฒนาผู้สอน ประกอบด้วย การเตรียมตัวสอน ความตรงต่อเวลา เทคนิคการสอน ทักษะการใช้อุปกรณ์การสอน ทักษะการโน้มน้าวและการสร้างแรงจูงใจ (2) การพัฒนาสื่อการสอน ประกอบด้วย การจัดหาเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ทันสมัย พัฒนาห้องสนทนา (Chatroom) พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้รวดเร็วและพัฒนาช่องทางการสื่อสาร (3) การพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย การพัฒนาความตั้งใจและสมาธิในการเรียน ทักษะการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องเรียน ปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และ (4) การพัฒนาการประเมินผล ประกอบด้วย การมอบหมายงาน การส่งงาน หรือส่งรายงาน การพัฒนาชีวิตในการให้คะแนนความเป็นธรรมและความถูกต้องในการประเมิน (ภาพที่ 5.1)

ภาพที่ 5.1 รูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย สามารถถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้เป็นอย่างดีเพื่อให้การเรียนการสอนออนไลน์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ต พัฒนาระบบการสืบค้นข้อมูลและถ่ายทอดข้อมูล ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนไม่น่าเบื่อหน่าย และสามารถเรียนรู้ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีการฝึกอบรมทักษะการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและได้เรียนรู้วิธีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ควรมีการปรับปรุงระบบการประเมินผลการเรียนออนไลน์ เพื่อให้สามารถสะท้อนผลการเรียนของนักเรียนตามความเป็นจริง ถูกต้องและเหมาะสม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ .(2548). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ หลักเกณฑ์ขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล พ .ศ. 2548* กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *การจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน (ออนไลน์)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษณา ลิกขมาน. (2554). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยการใช้การสอนแบบ E-learning*. รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชนินทร์ ตั้งพานทอง .(2560). *ปัจจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออนไลน์เพื่อเสริมการเรียนการสอน* .วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐาปนีย์ ธรรมเมธา .(2557). *อีเลิร์นนิ่ง: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย* . กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- ดวงจันทร์ ผิวงาม .(2545). *การพัฒนาทักษะการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ถนอมพร เลหาจรัสแสง .(2545). *หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิตนา แคมณี .(2547) .*ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูศรีปริยัติวิธาน, ดร. (พระมหาแมนี คุปตรสี (ทองวิจิตร)/(2560). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อโควิด-19 ตามหลักอริยสัจ 4*. *วารสารศิลปการจัดการ* , 4(3), 1-17.
- ปัทมา นพรัตน์ .(2548) .*E-learning ทางเลือกใหม่ของการศึกษา* .*วารสารกรมวิทยาศาสตร์บริการ* , 48(167), 15-16.
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). *สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช*. *วารสารลวาศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 5(1), 43-51.
- มาลีวัล เลิศสาครสิริ จุรีย์ นฤมิตเลิศ กิตติยา สมุทรประดิษฐ์. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนผ่านระบบออนไลน์ของนักศึกษา วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ จากสถานการณ์โควิด-19*. *วารสารสุขภาพกับการจัดการสุขภาพ*, 7(1), 13-27.
- เมธาวี จำเนียร และกรกฎ จำเนียร. (2561). *ประโยชน์ ปัญหา และแนวทางแก้ไขการใช้สื่อออนไลน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช* .*วารสารราชพฤกษ์*, 16(3), 113-121.

- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2539) .*การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *แนวทางจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ครุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สันติ วิจักรขณาลัญญ์. (2547). E-learning รูปแบบการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน .*วารสารศึกษาศาสตร์*, 4, 25-36.
- สามมิติ สุขบรรจง .(2554) .*การพัฒนาบทเรียน E-learning รายวิชา “การแสดงและสื่อ”*. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์ .(2556). *โลกเปลี่ยน ไทยปรับ*. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด .(มหาชน)
- สุวัฒน์ บันลือ .(2560). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อนุชา สะเล็ม. (2560). *การประยุกต์ใช้ E-Learning ในกระบวนการเรียนการสอนวิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจมีนบุรี กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- Barbour, M.K., & Plough, C. (2009). Social networking in cyber-schooling: Helping to make online learning less isolating. *Tech Trends*, 53(4), 56-60.
- Bramer, C. (2020). Preregistration adult nursing students’ experiences of online learning: a qualitative study. *British Journal of Nursing*, 29(12), 677-683.
- Kennedy, J. (2014). Characteristic of massive open online courses (MOOCs): A research review, 2009-2012. *Journal of Interactive Online Learning*, 13(1), 1-16.
- Kop, R. (2011). The challenges to connectivist learning on open online networks: Learning experiences during a massive open online course. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(3), 19-38.
- Lassoued, A. Alhendawi, M., & Bashitialshaaer, R. (2020). An exploratory study of the obstacles for achieving quality in distancing learning during the COVID-19 pandemic. *Education Sciences*, 10(232), 1-13.
- Liaw, S. (2008). Investigating students’ perceived satisfaction, behavioral intention, and effectiveness of e-learning: A case study of the Blackboard system. *Computer & Education*, 51(2), 864-873.
- Marek, M.W., Chew, S.C., & Wu, W.V. (2021). Teachers experiences in converting classes to distance learning in the COVID-19 pandemic. *International Journal of Distance Education Technologies*, 19(1), 89-109.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่”

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริง

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ	☐ น้อยกว่า 25 ปี	☐ 26-35 ปี
	☐ 36-45 ปี	☐ 46-55 ปี
	☐ 56 ปี ขึ้นไป	
3. สถานภาพ	☐ โสด	☐ สมรส
	☐ หม้าย	☐ หย่าร้าง
4. ระดับการศึกษา	☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐ ปริญญาตรี
	☐ ปริญญาโท	☐ ปริญญาเอก
5. อาชีพ	☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงานบริษัทเอกชน
	☐ ธุรกิจส่วนตัว	☐ อื่น ๆ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่
โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยม ตามที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงมากที่สุด

การแปลผลระดับของสภาพปัญหาและอุปสรรคใช้สัญลักษณ์ตัวเลขและความหมาย ดังต่อไปนี้

1. มีปัญหาน้อยที่สุด
2. มีปัญหาน้อย
3. มีปัญหาปานกลาง
4. มีปัญหา
5. มีปัญหามากที่สุด

ข้อ	สภาพปัญหาและอุปสรรค ในการศึกษาออนไลน์	1	2	3	4	5
	1. ปัญหาด้านผู้สอน					
1	ปัญหาด้านการเตรียมตัว					
2	ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา					
3	ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ					
4	ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์					
5	ปัญหาด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร					
	2. ปัญหาด้านสื่อการสอน					
6	ปัญหาด้านเครื่องมือเทคโนโลยี/วัสดุอุปกรณ์/					
7	ห้องสนทนา Chatroom ใช้การไม่ได้					
8	Internet ไม่เสถียร					
9	ไม่สามารถโพสต์ภาพหรือข้อความ					
	3. ปัญหาด้านผู้เรียน					
10	ปัญหาด้านความตั้งใจในการเรียน					
11	ปัญหาด้านการพิมพ์ข้อความหรือใช้ คอมพิวเตอร์					
12	ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ					
13	ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์/ ผู้สอน					
	4. ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน					
14	ปัญหาด้านการมอบหมายงาน					
15	ปัญหาด้านการส่งงานหรือส่งรายงาน					
16	ปัญหาด้านการให้คะแนนไม่เป็นธรรม					
17	ปัญหาด้านวิธีการประเมินผลการเรียนไม่ เหมาะสม					
	5. ปัญหาด้านความร่วมมือ					
18	ปัญหาด้านความร่วมมือจากคนในครอบครัว					

19	ปัญหาด้านความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน					
20	ปัญหาด้านความร่วมมือจากครูผู้สอน					

ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยม ตามที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงมากที่สุด

การแปลผลแนวทางการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ ใช้สัญลักษณ์ตัวเลขและความหมาย ดังต่อไปนี้

1. เห็นด้วยน้อยที่สุด
2. เห็นด้วยน้อย
3. เห็นด้วยปานกลาง
4. 5. เห็นด้วยมาก . เห็นด้วยมากที่สุด

ข้อ	การพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ (New Normal)	1	2	3	4	5
	1. การพัฒนาครูอาจารย์ผู้สอน/					
1	การเตรียมความพร้อมด้านวิชาการศึกษา/ คัดคว้าเพิ่มเติม					
2	การปฏิบัติตามกฎกติกาและสอนให้ตรงเวลา					
3	การฝึกฝนเทคนิคการถ่ายทอดให้มีประสิทธิภาพ และมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย					
4	ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือวัสดุ/ เทคโนโลยีการสอน/ อุปกรณ์					
5	การพัฒนาทักษะในการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน					
	2. การพัฒนาสื่อการสอน					
6	การจัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัย/					
7	การพัฒนาห้องสนทนา Chatroom ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ					
8	การจัดหาระบบ Internet ให้เสถียร มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว					

9	การพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้สามารถ โพสต์ภาพหรือข้อความได้เป็นอย่างดี					
	3. แนวทางพัฒนาผู้เรียน					
10	มีความตั้งใจในการเรียน มีจิตใจเป็นสมาธิ และ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม					
11	มีการพัฒนาทักษะในการพิมพ์ข้อความหรือใช้ คอมพิวเตอร์					
12	การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น และสนทนาโต้ตอบอย่างสร้างสรรค์					
13	การมีปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์ผู้สอนอย่าง/ ใกล้ชิด					
	4. การประเมินผลการเรียน					
14	การมอบหมายงานให้เหมาะสมตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถานการณ์					
15	การส่งงานหรือส่งรายงานตามวันและเวลา หรือ บางครั้งอาจต้องมีความยืดหยุ่น					
16	มีตัวชี้วัดในการให้คะแนนที่เป็นธรรม สามารถ ตรวจสอบได้ตามหลักวิชาการ					
17	การประเมินผลการเรียนอย่างเป็นธรรม และ ตรงกับความเป็นจริง					
	5. การให้ความร่วมมือ					
18	ครอบครัวและคนในครอบครัวควรให้ความ ร่วมมือ					
19	เพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกันควรให้ความร่วมมือ					
20	ครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียนทั้งในและนอก ห้องเรียน					

แนวทางในการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ (New Normal) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

พระครูศรีปรียัติวิธาน,ดร.

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

ผลการตรวจหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม

(Item Objective Index: IOC)

ข้อที่	รายการคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การตีความค่าความสอดคล้อง
		1	2	3	4	5		
	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์							
	1. ปัญหาด้านผู้สอน							
1	ปัญหาด้านการเตรียมตัว	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	ปัญหาด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
	2. ปัญหาด้านสื่อการสอน							
6	ปัญหาด้านเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์/เทคโนโลยี	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	ห้องสนทนา Chatroom ใช้การไม่ได้	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	Internet ไม่เสถียร	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	ไม่สามารถโพสต์ภาพหรือข้อความ	1	0	1	1	1	0.8	สอดคล้อง
	3. ปัญหาด้านผู้เรียน							
10	ปัญหาด้านความตั้งใจในการเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	ปัญหาด้านการพิมพ์ข้อความหรือใช้คอมพิวเตอร์	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับครู/อาจารย์ผู้สอน	1	0	1	1	1	0.8	สอดคล้อง

ข้อที่	รายการคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	การตีความค่าความสอดคล้อง
		1	2	3	4	5		
	4. ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน							
14	ปัญหาด้านการมอบหมายงาน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
15	ปัญหาด้านการส่งงานหรือส่งรายงาน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	ปัญหาด้านการให้คะแนนไม่เป็นธรรม	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	ปัญหาด้านวิธีการประเมินผลการเรียนไม่เหมาะสม	1	0	1	1	1	0.8	สอดคล้อง
	5. ปัญหาด้านความร่วมมือ							
18	ปัญหาด้านความร่วมมือจากคนในครอบครัว	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
19	ปัญหาด้านความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	ปัญหาด้านความร่วมมือจากครูผู้สอน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่							
	1. แนวทางพัฒนาครูอาจารย์ผู้สอน/							
1	การเตรียมความพร้อมด้านวิชาการ/ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	การปฏิบัติตามกฎกติกาและสอนให้ตรงเวลา	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	การฝึกฝนเทคนิคการถ่ายทอดให้มีประสิทธิภาพ และมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือวัสดุ/เทคโนโลยีการสอน/อุปกรณ์	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	การพัฒนาทักษะในการโน้มน้าวและสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน							

15	การส่งงานหรือส่งรายงานตามวันและเวลา หรือ บางครั้งอาจต้องมีความยืดหยุ่น	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	มีตัวชี้วัดในการให้คะแนนที่เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ตามหลักวิชาการ	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
17	การประเมินผลการเรียนอย่างเป็นธรรม และตรงกับความเป็นจริง	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
5. การให้ความร่วมมือ								
18	ครอบครัวและคนในครอบครัวควรให้ความร่วมมือ	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
19	เพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกันควรให้ความร่วมมือ	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	ครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน	1	1	1	1	1	1	สอดคล้อง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

พระครูศรีปริยัติวิธาน

ผู้วิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's Alpha)

ข้อ ที่	รายการคำถาม	จำนวน ตัวแปรย่อย	ค่า สัมประสิทธิ์ อัลฟา	การ ตีความ
	ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาออนไลน์			
	1. ปัญหาด้านผู้สอน			
1	ปัญหาด้านการเตรียมตัว	5	.862	ผ่าน เกณฑ์
2	ปัญหาด้านความตรงต่อเวลา			
3	ปัญหาในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจ			
4	ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์			
5	ปัญหาด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร			
	2. ปัญหาด้านสื่อการสอน			
6	ปัญหาด้านเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์/ เทคโนโลยี	4	.933	ผ่าน เกณฑ์
7	ห้องสนทนา Chatroom ใช้การไม่ได้			
8	Internet ไม่เสถียร			
9	ไม่สามารถโพสต์ภาพหรือข้อความ			

ข้อ ที่	รายการคำถาม	จำนวน ตัวแปรย่อย	ค่า สัมประสิทธิ์ อัลฟา	การ ตีความ
	3. ปัญหาด้านผู้เรียน			
10	ปัญหาด้านความตั้งใจในการเรียน	4	.881	ผ่าน เกณฑ์
11	ปัญหาด้านการพิมพ์ข้อความหรือใช้ คอมพิวเตอร์			
12	ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ			
13	ปัญหาด้านการปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์/ ผู้สอน			

	4. ปัญหาด้านการประเมินผลการเรียน			
14	ปัญหาด้านการมอบหมายงาน	4	.952	ผ่าน เกณฑ์
15	ปัญหาด้านการส่งงานหรือส่งรายงาน			
16	ปัญหาด้านการให้คะแนนไม่เป็นธรรม			
17	ปัญหาด้านวิธีการประเมินผลการเรียนไม่เหมาะสม			
	5. ปัญหาด้านความร่วมมือ			
18	ปัญหาด้านความร่วมมือจากคนในครอบครัว	3	.876	ผ่าน เกณฑ์
19	ปัญหาด้านความร่วมมือจากเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน			
20	ปัญหาด้านความร่วมมือจากครูผู้สอน			

ข้อ ที่	รายการคำถาม	จำนวน ตัวแปรย่อย	ค่า สัมประสิทธิ์ อัลฟา	การ ตีความ
	แนวทางในการพัฒนาการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่			
	1. แนวทางพัฒนาครูอาจารย์ผู้สอน/			
1	การเตรียมความพร้อมด้านวิชาการศึกษา/ ค้นคว้าเพิ่มเติม	4	.890	ผ่าน เกณฑ์
2	การปฏิบัติตามกฎกติกาและสอนให้ตรงเวลา			
3	การฝึกฝนเทคนิคการถ่ายทอดให้มี ประสิทธิภาพ และมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย			
4	ความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือวัสดุ/ เทคโนโลยีการสอน/อุปกรณ์			
5	การพัฒนาทักษะในการโน้มน้าวและสร้าง แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน			

ข้อ ที่	รายการคำถาม	จำนวน ตัวแปรย่อย	ค่า สัมประสิทธิ์ อัลฟ่า	การ ตีความ
2. แนวทางพัฒนาสื่อการสอน				
6	การจัดการเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ที่ทันสมัย/	5	.942	ผ่าน เกณฑ์
7	การพัฒนาห้องสนทนา Chatroom ให้ สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ			
8	การจัดหาระบบ Internet ให้เสถียร มี ประสิทธิภาพและรวดเร็ว			
9	การพัฒนาช่องทางการสื่อสารให้สามารถ โพสต์ภาพหรือข้อความได้เป็นอย่างดี			
3. แนวทางพัฒนาผู้เรียน				
10	มีความตั้งใจในการเรียน มีจิตใจเป็นสมาธิ และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	5	.910	ผ่าน เกณฑ์
11	มีการพัฒนาทักษะในการพิมพ์ข้อความหรือ ใช้คอมพิวเตอร์			
12	การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ แสดงความ คิดเห็นและสนทนาโต้ตอบอย่างสร้างสรรค์			
13	การมีปฏิสัมพันธ์กับครูอาจารย์ผู้สอนอย่าง/ ใกล้ชิด			
ข้อ ที่	รายการคำถาม	จำนวน ตัวแปรย่อย	ค่า สัมประสิทธิ์ อัลฟ่า	การ ตีความ
4. แนวทางการประเมินผลการเรียน				
14	การมอบหมายงานให้เหมาะสมตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถานการณ์	5	.856	ผ่าน เกณฑ์
15	การส่งงานหรือส่งรายงานตามวันและเวลา หรือ บางครั้งอาจต้องมีความยืดหยุ่น			

16	มีตัวชี้วัดในการให้คะแนนที่เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ตามหลักวิชาการ			
17	การประเมินผลการเรียนอย่างเป็นธรรม และ ตรงกับความเป็นจริง			
5. การให้ความร่วมมือ				
18	ครอบครัวและคนในครอบครัวควรให้ความ ร่วมมือ			
19	เพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกันควรให้ความร่วมมือ	5	.927	ผ่าน เกณฑ์
20	ครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา เกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียนทั้งในและนอก ห้องเรียน			

ภาคผนวก ค
ประวัตินักวิจัย

ประวัตินักวิจัย

- ชื่อ-สกุล** : พระครูศรีปริยัติวิธาน,ผศ.ดร.(พระมหา แม่น คุปตรังสี/ทองวิจิตรต์)
- ตำแหน่ง** ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการสิรินธรราชวิทยาลัย
 อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
 เจ้าอาวาสวัดป่าชัยรังสี จังหวัดสมุทรสาคร
 130 วัดป่าชัยรังสี ต.บ้านเกาะ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร 74000
- ประวัติการศึกษา** น.ธ.เอก ป.ธ.6 การศึกษาคณะสงฆ์ไทย
 ศน.บ.(สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 รบ.(รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ศศ.ม.(ปรัชญา การเมือง และเศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกริก
 พร.ด. (จริยศาสตร์ศึกษาเพื่อการพัฒนาองค์กร) มหาวิทยาลัยมหิดล
- ประวัติการทำงาน** : อาจารย์ประจำ และเลขานุการวิทยาลัยศาสนศาสตร์สิรินธร
 หัวหน้าฝ่ายบริหารวิทยาลัยศาสนศาสตร์สิรินธร
 กรรมการวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
 กรรมการสภาวิชาการ
 หัวหน้าศูนย์การศึกษาชลบุรี
 หัวหน้าห้องเรียนวัดป่าชัยรังสี
- ผลงานทางวิชาการ** : The Spiritual ,(2021) .Phrakhrusripariyatvitan Maen Thongvijit
 Leadership of His Holiness the Dalai Lama, *The Journal of
 Sirindhornparithat*, 22 (1), 364-373 (TCI 2)
- ผลงานการวิจัย**
- 1.พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร.และคณะ (2557),การบริหารจัดการโอมเสตย์
 เพื่อรักษาความเป็นเอกลักษณ์และเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนลุ่มน้ำแม่กลอง,
 นครปฐม,สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
*วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,ปีที่ 6
 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2558),หน้า 1-8 (TCI2)*
 2. พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร. (2557),การพัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ
 ปกครองท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ด้วยหลักสังคหวัตถุ 4, สถาบันวิจัยญาณ
 สังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
 A ,(2019) .Phrakhrusripariyatvitan Maen Thongvijit
 supporting officers through Development of Local government
 of A Case Study : (4 Sangahavatthu) Four Objects of Sympathy
Journal of Community Development ,Samutsakhon Province
 (1 TCI) 81-73 ,(2)12 ,Research

3. พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร.และคณะ (2558),วิถีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนของประชาชน ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด,สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

4. พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร. ,(๒๕๖๒) รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของแรงงานตามหลักภาวะนา ๔ เพื่อส่งเสริมประชาคมอาเซียนให้เข้มแข็งในจังหวัดสมุทรสาคร, สถาบันวิจัยญาณสังวรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ – มกราคม) เมษายน ๒๕๖๒* หน้า ,(๑๗-๒๘. (TCI 1)

5.พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร.(2563), ความคิดเห็นของประชาชนต่อการป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อโควิด 19 ตามหลักอริยสัจ 4.

Journal of Arts Management Vol.4 No.3 September – December 2020,521-536 (TCI 1)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย
เลขที่ 26 หมู่ 7 ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม 73160

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่” นี้ เป็นงานวิจัยซึ่งได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2564

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสถาบันที่คอยอำนวยความสะดวกและติดต่อประสานงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูศรีปริยัติคุณาภรณ์, ผศ.ดร. ดร.วิญญู กิณะเสน และ รศ.ดร.มานพ นักการเรียน ที่ปรึกษางานวิจัย ซึ่งได้กรุณาช่วยตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตลอดจนผู้บริหารและคณาจารย์ทุกท่าน อาทิ รองอธิการบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ และผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต ที่สนับสนุนในการทำการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูสิริธรรมนิเทศ, ผศ.ดร. และขออนุโมทนาขอบคุณ ผศ.ดร.ภาชิต สุขวรรณดี ดร.กรุณา มธูลาภรังสรรค์ และนายสุดใจ ภูงงลิ กรุณาช่วยตรวจเรื่องมีวิจัย

ขออนุโมทนาขอบคุณนักศึกษา อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ที่ได้อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามและได้ให้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ จึงทำให้การวิจัยสำเร็จลงไปได้

ผู้วิจัยคาดหวังว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์กับการเรียนการสอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำไปเป็นแนวทางเพื่อกำหนดเป็นนโยบายการพัฒนา รูปแบบการศึกษาออนไลน์ในยุควิถีชีวิตใหม่ ต่อไป

คุณความดีและประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แด่บุพการีและผู้มีพระคุณทุกท่าน อนึ่งหากความผิดพลาด บกพร่องถ้าจะมี ผู้วิจัยขออภัยขอรับเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

พระครูศรีปริยัติวิธาน, ดร.

หัวหน้าโครงการวิจัย

๖ มิถุนายน ๒๕๖๖